AUG 25 1920
Published and distributed under permit (No. 707), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 24-го СЕРПНЯ 1920. ЧИСЛО 102. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, AUGUST 24, 1920. No. 102.

СПРАВА НЕЗАВИСИМОЇ УКРАЇНИ НА ПОЛЬСКО-РУССКІМ ТОРЗІ

АНҐЛІЯ ГОСПОДАРИТЬ В ДАНЦІҐУ. -- БОЛЬШЕВИКИ ПІД ЛЬВОВОМ.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Большевики згадують про независиму Україну в своїх порахунках з Польщею.

ЛОНДОН, 21. серпня. (Телеграма „Ассошієйтед Пресс"). На другім засіданню русско-польської мирової конференції в четвер (19. серпня) в Минську, голова польської делегації заявив, що умовою мира зі сторони Польщі єсть цілковита недоторканість і независимість Польської Републики, без вмішування в її внутрішні справи; таке доносить бездротна телеграма, одержана тутки сьогодня з Москви.

Польський делеґат сказав, що Польща не видавала війни. Він заявив, що польські війска заняли територію, яка колись належала до Польщі, лише на те, щоби народи самі могли рішити про свою долю. (Яка то Польща добра! Чистий анґел!! — ред.). Він сказав також, що Росія хотіла насильно завести савєтський лад в Польщі.

М. Данішевський, голова русскої савєтської делеґації заявив, що Україна єсть независимою републикою, в союзі з Росією. (Коли то вона заключила цей союз? — ред.). Тому то він пропонує, щоби польська делеґація постаралася дістати додаткову повновласть від польського правління з припорученнем вести мирові переговори з Україною. Опісля М. Данішевський перечитав условя, предкладані савєтською Росією.

З РОСІЇ.

РУССКО-ПОЛЬСЬКІ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ. — РУССКІ УСЛІВЯ МИРА.

ЛОНДОН, 20. серпня. — На четверговім засіданню мирової конференції в Минську, голова русскої мирової делеґації, М. Данішевський, предложив такі условя мира:

Стаття перша каже, що Росія й Україна признають в повні независимість і свободу Польської Републики і торжественно стверджує право польського народа установити свою власну форму правительства.

В другій статті Росія й Україна зрікаються контрибуції в якім небудь виді.

Третя стаття визначує границі згідно з нотою барона Курзона (Лінія, що йде з Берестя, рікою Буґом, через Грубешів, на захід від Рави Руської, на схід від Перемишля аж до Карпат — ред.), **причім Польщі признається більше території на схід від Білостока і Холма.**

Стаття четверта домагається обниження польської армії до висоти 60.000 людий, з доповненнем цивільної міліції, зложеної з робітників для удержання ладу і безпеченства серед населення.

Статті 5, 6, 7, й 8. говорять про спосіб демобілізації.

Стаття девята каже, що ворожнеча має устати 72 годині по підписанню тих точок, армії мають лишитися на занятій лінії, одначе не на схід від лінії визначеної в ноті барона Курзона дня 11. липня. Польська армія має забрати 50 верств (56 кільометрів, або 33 американських миль) на захід від русской й української армії, а полоса по середині буде вважатися за невтральну з польською адміністрацією під контролею мішаних комісій і окремих комісій, установлених промисловим стоваришенням.

Стаття десята говорить, що рівночасно з демобілізацією польської армії і відданнєм оружа, русскі й українські війска заберуться так, що з покінченнєм польської демобілізації лишиться лише 200 тисяч війска близко невтральної границі.

Стаття одинайцята займається польським відшкодованнєм для околиць давнійше окупованих, направою зелізничих і рільничих знарядів, забраних польським війском, а також направою мостів Поляками.

Стаття дванайцята каже, що Польща мусить законом розділити землю в першій мірі помежи родини тих польських горожан, що полягли в бою, понесли рани, або стали неспосібними до праці.

На підставі тринайцятої статті Польща дала би Росії свободу переїзду і перевозу людий і матеріялів через польську територію з тим, що зелізнича лінія: Волковиска-Білосток-Ґраєво остане в повнім посіданню і контролі Російської Републики.

Стаття чотирнайцята каже, що Польща мусить дати повну амнестію політичним і военним проступникам, а в статті пятнайцятій сказано, що договір і протокол мировий мусять бути оголошені сейчас по підписанню.

ПОЛЬСЬКІ УСЛІВЯ МИРА.

ВАРШАВА, 21. серпня.—Тутки люди є того погляду, що польсько-русскі військові успіхи не змінять програми польської делеґації тепер, коли вона веде переспрàви з большевиками в Минську. Часописи подають такі думки про основні точки мирових переговорів:

Перше: Польща домагається лише земель, замешкалих в більшости польським і католицьким населеннєм. (Це слово „католицьке населеннє" видумано певно на те, щоби загарбати католицьку укр. Холмщину — а може й католицьку українську Галичину—ред.). Савєтське правительство не противиться тій точці.

Друге: Польща буде домагатися, щоб народи, котрі колись становили часть історичної Польщі, мали право свобідно рішити про свою долю. (Побачимо, як це Польща розуміє — ред.).

Трете: Заяви савєтського правительства про точки, що були часто повторювані, а ніколи не були сповнені, мусять бути забезпечені ділами. (Свій свого знає. Такої самої ґарантії повинні зажадати і Москалі від Поляків. Тоді покажеться, що один і другий противник варт тесаме — ред.).

ПАРИЖ, 22. серпня. — Телеграма з Берліна доносить, що польські посли в Минську дістали припорученнє від свого правительства обстоювати слідуючі точки:

1. Цілковита рівність в переговорах, без ріжниці межи побідником й побідженими.
2. Не має бути капітуляції в ніякій формі.
3. Розоруженнє може наступити на підставі взаімности. (Обі сторони мають розоружитися).
4. Означеннє східних границь Польщі.
5. Відмовити всяких пересправ про спільну границю межи Німеччиною і Росією.

ПОЛЬЩА ГОРОЇЖИТЬСЯ І ПРОВОЛІКАЄ НАРАДИ.

БЕРЛІН, 22. серпня. — Тутки говорять, що Поляки, певні своєї побіди, роблять всі зусилля, щоби спинити мирові наради в Минську. До цего намовляють їх Французи, котрі кажуть, що треба виждати, аж бій коло Варшави буде рішений. Тутки вірять, що Поляки зірвуть незабаром переговори.

РУССКІ НЕГОДУЮТЬ ЗА ПРОВОЛІКАННЄ НАРАД.

ЛОНДОН, 21. серпня. — При кінци четвергового засідання мирової конференції в Минську М. Данішевський, голова русскої делеґації запротестував проти польської політики проволікання нарад і заявив, що вся відвічальність за кріваві наслідки такої політики спаде на польських делеґатів.

МОСКВА, 20. серпня. — Безнастаннє проволіканнє нарад зі сторони Поляків в Минську викликує негодованнє в Москві. В урядових кругах висловлюють думку, що проволока може бути обчислена на те, щоб Поляки дочекалися успіхів свого нового наступу.

ВРАНҐЕЛЬ ПОБІДЖАЄ.

ВАШІНҐТОН, 20. серпня. — До Стейт Департаменту дійшли вісти урядовою дорогою, що ґенерал Вранґель, котрий веде боротьбу проти большевиків в полудневій Росії, застановив похід большевиків і прогнав їх на другий берег долішного бігу ріки Дніпра.

Вісти з Царгорода доносять, що ґенерал Вранґель по цілотижневім бою забрав велике число плінників, 34 гармати і 100 кулеметів.

ЛОНДОН, 21. серпня. — Вчерашнє большевицьке звідомленнє з Москви доносить, що на Кримі заняли большевики село Васілевка по завзятім бою, в якім вони зловили зоруженний поїзд. Дальше на схід протибольшевицькі війска висіли на побережу Ахтирская над Азовським морем, але большевики вислали туди свої відділи, щоби прогнати ті війска. Боротьба продовжається.

ЛЕНІН ВСЕ ЩЕ МРІЄ ПРО ПАНОВАННЄ НАД СВІТОМ.

БЕРЛІН, 21. серпня. — Часописи з Петрограду друкують промову Леніна виголошену в Москві, де він висловився за безоглядною політикою супроти чужих країв.

Азія й Схід — це головна надія большевиків, сказав Ленін; там якраз Росія має показати свою силу.

БЕЗДРОТНА ТЕЛЕҐРАМА ДОВКРУГИ ЗЕМЛІ.

ВАШІНҐТОН, 21. серпня. — Перша бездротна телеграма, вислана довкруги землі, наспіла сюди зі стації в Бордо, у Франції. Її дістав секретар маринарки і вона звучить:

„Це єсть перша бездротна телеграма, яка йде дівкола світа і означує одну милю на дорозі наукових здобутків".

З ПОЛЬЩІ.

БЕРЕСТЄ ЗДОБУЛИ ПОЛЯКИ.

БЕРЛІН, 20. серпня. — Поляки заняли Берестє Литовське, як про це доносить „варшавська телеграма з четверга. Телеграма каже, що 3 большевицькі дивізії знищено цілком в боях коло Варшави.

ПОЛЬСЬКІ УСПІХИ В БОЮ.

ВАРШАВА, 2. серпня. — Звідомленнє военного міністерства, вида несьогодня, говорить про польські успіхи на всіх точках, з виїмком самого кінця полудневого крила.

На північно-західнім фронті большевики, які йшли на Торунь, щоби відтяти получення межи Данцігом і Варшавою, цофаються тепер поспішно.

Переловлені большевицькі телеграми вказують, що вони просять о амуніцію й харчі.

Поляки взяли 35.000 (?) плінників.

ВАРШАВА, 22. серпня.—Військові власти оголосили сьогодня, що Поляки взяли в полон 35.000 плінників за час цілого протинаступу на большевиків. Богато гармат, тисячі крісів, сотки кулеметів, возів з амуніцією і велике число коний попало також в польські руки.

Большевики хотіли відобрати Берестє Литовське, але їх прогнано. Дальше на полудне Поляки заняли Грубешів по завзятій рукопашній боротьбі.

Передна сторожа большевицької армії дійшла на віддаль 100 миль від Данціґа, до тої полоси, що то називають „польським коритарем" і так близко до Ґравденц, що американська тифова експедиція, за порадою Французів, втікла до Данціґа. За нею поїхав також і американський консулят.

МИМО ПОЛЬСЬКИХ ПОБІД, НЕБЕЗПЕКА ЩЕ НЕ МИНУЛА.

ВАРШАВА, 22. серпня. — Аліянтські військові знавці кажуть, що Поляки віднесли вже побіду в своїй теперішній офензиві, але небезпека ще не минула. Поляки ґнали наперед дуже скоро в деяких точках там, де большевики втікали, але тепер большевики вже стають і беруться до оборони. Знатоки кажуть, що армія, котра скоро жене наперед, не може так скоро забрати зі собою артилерії. Колиби Полякам вдалося стягнути скоро артилерію, то вони могли би окружити на півночи цілу большевицьку армію, яка числить 20.000 до 30.000 кінноти.

БОЛЬШЕВИКИ ЗБИРАЮТЬСЯ ДО РІШАЮЧОГО БОЮ.

БЕРЛІН, 22. серпня. — Обі армії на півночи, а то польська й русска, нападають на себе з великим завзяттєм. Рішаючого бою ще не було, але большевики збирають поза собою великі резерви. Військові знатоки кладуть велику вагу на цей рух. Від того, чиї резерви будуть сильнійші, залежати-ме вислід цілої війни. Доносять, що французські чорні війска увійшли на „польський коритар".

Здогадуються, що Москалі мають плян уступити назад у всіх частях фронту аж до лінії, що йде через Ломжу, де їх резерви мають бути найсильнійші. Тоді вони кинуть всю свою силу до бою. Большевицька команда признає, що русскі війска перечислилися і загналися були задалеко наперед без резерви.

ЩОСЬ І В ПАРИЖИ НЕ ВІРЯТЬ ПРО ВЕЛИКІ ПОЛЬСЬКІ ПОБІДИ.

ПАРИЖ, 22. серпня. — Чутно голоси в пресі, що польські побіди не такі великі, як це говориться в телеґрамах. Виринає іменно питаннє, чи Поляки воювали з головною силою русскої армії, чи це були лише бої передної кавалерії. Непотверджені вісти доносять власне про завзяту боротьбу, яка ведеться в околиці Берестя. Хоч майже всі париські ґазети стоять за Польщею, то мимо цего одна з них пише виразно: „Чи не чекає гас неприємна несподіванка?" Ця ґазета остерігає Польщу перед поновною спробою відбудовання її „границь з 1772 р.".

БОЛЬШЕВИКИ БЮТЬСЯ ЗАВЗЯТО. — ОКРУЖАЮТЬ МІСТО ЛЬВІВ.

ЛОНДОН, 21. серпня.—Важка боротьба йде дальше на північ і на північний схід від Варшави, коло Пленська і Цеханова, як про це говорить большевицьке урядове звідомленнє, видане вчера (в пятницю) в Москві. Дальше на північний схід савєтські і польські війска борються коло Вишкова і Станіславова (коло Варшави), а в околиці Берестя боротьба йде здовж західної лінії ріки Буга.

Коло Львова большевики йдуть дальше вперед; вони заняли місточко Глиняни, і після боротьби вони поступили на лінію на схід і на полудневий схід від Львова. Зведено боротьби кінноти коло Виник, на полудневий схід від Львова.

ВАРШАВА, 22. серпня. — Военнє міністерство оголосило сьогодня комунікат, в якому сказано, що **на полудневому крилі відділи ґенерала Буденного перейшли ріку Дністер, а передна сторожа дійшла до міста Стрия, на зелізничім шляху на полудня від Львова. Боротьба йде на північний схід і на схід від Львова.**

АНҐЛІЯ КОНТРОЛЮЄ ДАНЦІҐ.

Не пускає амуніції до Польщі.

АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ МУСЯТЬ ПЛИСТИ ДО ЕСТОНІЇ.

ВАШІНҐТОН, 21. серпня. — Межи Анґлією по одній стороні, а Францією й Америкою по другій стороні настало так велике напруженнє відносно польської справи, що секретар війни Дениєлс казав американським кораблям плисти до Естонії, замість до Данціґа.

Данціґ стоїть під управою Реджіналда Тавера з рамени Ліґи Народів. Недавно тому відмовився Тавер виладувати в Данціґу амуніцію для Польщі, а тепер він — як доносять — не пускає сюди ні французьких ні американських кораблів з амуніцією для Польщі.

І приятелі не поможуть.

БРУКСЕЛЯ, Бельґія, 21. серпня. — Робітники в Антверпен перестали дальше ладувати амуніцію на американський корабель „Варшава", котрий мав плисти до Польщі — пише ґазета „Насіон Бельж".

Часопис додає, що 30 вагонів амуніції, висланої від американської армії над Реном, поїхали хибною дорогою.

СОЛУНЬ, Греція, 21. серпня. — Американський корабель з амуніцією, призначеною для Польщі, виплив звідси дня 17. серпня. Корабель був під польською командою.

Місто Данціґ має голос.

ПАРИЖ, 22. серпня. — Конституюче зібраннє вільного міста Данціґа приняло рішеннє 62 голосами проти 21, в якім взивається аліянтського комісаря Реджінальда Тавера, проголосити невтральність Данціґа, а це значилоби тесаме, що застановити всі посилки амуніції до Польщі. Таке положеннє викликує у Франції велике занепокоєннє, бо тут підозрівають Тавера о занадто велику сторонничість для Німців, а це знова викликує безличне захованнє Німців у Східній Прусії. Французьке правительство уважає поступок за самовільний і противний версальському договорови, на підставі якого Данціґ має бути польським портом.

НЕЗАВИСИМІСТЬ ПОЗНАНЯ.

ПОЗНАНЬ, 21. серпня. — Невдоволеннє з військового і політичного положення в Польщі довело до того, що проти варшавського правління повстала сильна аґітація в Познанщині. Появилися навіть окремі проклямації, на котрих, між иншими підписаний також ксьондз Адамскі; в проклямаціях проголошено независимість Познанщини від „русскої й австрійської Польщі". Представники варшавського правительства приїхали сюди на переговори з тими людьми, котрі підписали проклямацію. Прийшло до якогось компромісу, одначе його не оголошено.

КИДАЮТЬ КАМЕНЕМ НА „НЕВИННУ" ПОЛЬЩУ.

ПАРИЖ, 22. серпня. — В розмові з кореспондентом „Н. Й. Ворлд-а", заявив Падеревскі, що тепер кождий кидає каменем на Польщу і ніхто не хоче признати її справедливости. Одинока Франція лише висилає офіцирів та амуніцію до Польщі. А Вел. Британія, на приклад, то ще й забороняє виладовувати амуніцію в Данціґу.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

АМЕРИКАНСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ НЕ ПРИЙМАЮТЬ ДИКТАТУРИ ПРОЛЕТАРІЯТУ.

Стоять одначе за московським інтернаціоналом.

ПІТСБУР, 21. серпня. — На підставі вислідів референдум після інструкцій соціялістичної конвенції з мая, оголосив Екзекутивний Комітет Соціялістичної Партії Злучених Держав, що Партія стоїть за Третим (московським) Інтернаціоналом. Відділи заявилися іменно проти „диктатури пролетаріяту", як це практикується в Росії.

ЦІНА ЖІНОЧОЇ ПОБІДИ.

80.000 долярів на аґітацію в Теннесі.

ВАШІНҐТОН, 21. серпня. — „Національна Жіноча Партія" оголосила заяву, в якій подано рахунок видатків на забезпеченнє побіди при ратифікованню закона про жіноче голосованнє в стейті Теннесі. Загалом від 4. червня 1919 року, від коли то федеральний сенат ухвалив закон про голосованнє для жінок, аж до 18. серпня 1920 р., коли то стейт Теннесі ратифікував цей закон, видала „Національна Жіноча Партія" 150 тисяч долярів на аґітацію. На аґітацію за тим, щоби стейт Теннесі, яко 36 стейт, ратифікував цей закон, видано 80 тисяч долярів.

ДЕПОРТУЮТЬ ЛАТИШСЬКОГО ПОСЛА.

ВАШІНҐТОН, 22. серпня. — Альфред Наґель, який проїхав до Злучених Держав передвчера, яко представник непризнаної Америкою републики Латвії, буде мусів вертати назад домів, яко небажаний чоловік в Америці. Правительство має некорисні інформації про його давнійшу діяльність в радикальним напрямі і тому зажадало від латишського правительства, щоб воно добровільно відкликало Наґля, якого тепер задержали іміґраційні власти на Елліс Айленд в Ню Йорку.

З РІЖНИХ СТОРІН.

В МЕКСИКУ ЗАБРАЛИ ПОВСТАНЦІ 4 АМЕРИКАНЦІВ.

МЕКСИКО СИТІ, 21. серпня. — Педро Замора, котрий недавно збунтувався проти правительства і ґрасує в околиці Халіско, захопив партію гірничих інжинірів, які виміровали копальні в Халіско.

В неволю попався один Анґлієць, Джансон, та чотирох Американців. Кажуть, що з ними находиться одна Американська женщина.

Замора установив викупну ціну за Анґлійця 50.000 пезів, а за Американців по 200.000 пезів за кождого.

МЕКСИКО СИТІ, 22. серпня. Американський консуль з Ґвадаляхара доносить, що федеральне військо пустилося в погоню за Заморою, щоби відбити захоплених Американців.

ПОЛЬСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ МІСТА НА ШЛЕСКУ.

ЛОНДОН, 20. серпня. — Поляки заняли пограничну полосу в горішнім Шлеску, коли їх війська в силі 2.000 людий заняли місто Каттовиц.

Німецьке населеннє почало тікати з міста, як про це доносить телеграма з Бресляв. В місцевостях Лавраґітте і Кенігсгітте прийшло до розрухів межи населеннєм, коли французькі війска, які мають доглядати плебісциту, здержали німецьку поліцію безпеченства, яка йшла в загрожені Поляками околиці.

Польські мешканці Горішного Шлеска поставили Німцям деякі условя, на підставі яких мало би прийти до мирного співжиття з Німцями.

В ІРЛЯНДІЇ ЗАМОРДОВАНО НАЧАЛЬНИКА ПОЛІЦІЇ З БЕЛФАСТУ.

БЕЛФАСТ, 22. серпня.—В місточку Лісборн застрілило сьогодня 3 незнаних людий бувшого інспектора поліції з Белфасту, Свензі. Інспектор виходив власне з церкви, коли до нього почали стріляти напасники з револьвера. Напасники вскочили на автомобіль і втікли, а інспектор згинув на місці.

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ESTABLISHED 1893.
VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50

Single copy 4 cents. Поодиноке число 4 центи.
В Канаді належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо ті стоять в Злучених Державах низше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.
Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.
Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.
За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

УКРАЇНСЬКІ ПРИВАТНІ ШКОЛИ В ГАЛИЧИНІ В НЕБЕЗПЕЦІ!

ЧИ АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ПОМОЖУТЬ ГАЛИЦЬКИМ БРАТТЯМ?

Львівські українські газети з минулого місяця помістили таку оповістку:

Приватні школи перед замкненєм.

З Українського Педагогічного Товариства доносять нам:

Численні відозви і просьби до загалу українського громадянства о жертви на приватні школи полишились без успіху. Остання відозва о конечну одноразову 300.000-у складку на ціли Товариства пройшла без найменьшого відгомону. Загал громадянства бере поклики всякого роду яко привичку витягати руки о милостиню, а погрози в роді замкнення шкіл і инших важних установ яко штучний спосіб вплинути на суспільство задля збільшення напливу жертв.

Учительські побори не виплачені. Учительство відмовляється від дальшої служби в приватних школах.

І коли наше громадянство не зрозуміє ще й тепер грізної мови отсих слів, **то Товариство мусїти-ме взяти під розвагу важке рішенє про замкненє всїх приватних шкіл.**

Президія Українського Педагогічного Товариства.

Се є болюча річ почути, що українські приватні школи, які борються тяжко за своє істнованє в ярмі наїзника, стоять сьогодня в найтяжшу хвилю перед грозою, що мусять бути замкнені, а українська дітвора позбавлена своєї школи і змушена йти до ворожої школи наїзника.

Але ми американські Українці повинні розуміти як слід не лише положенє наших шкіл, але і тих, до котрих вони звертаються з просьбою о ратунок.

До кого вони звертаються о ратунок?

До тих, котрих польский наїзник обрабував або прогнав зі служби!

Звертаються о поміч до голодуючих нуждарів.

А чому?

Тому, бо инакших нема Українців в Галичині! Самі лише голі і голодні нуждарі.

Не диво, що вони не можуть відкликнутись на зазив ратувати свої школи, бож преціньж їх же самих треба ратувати від голоду і хоріб!

Одинока надія, яку вони ще могли мати, се американські і канадійські Українці.

В їх краях не було шість літ війни, грабіжий і хоріб, тож вони могли би помогти тим, в котрих краю була війна, були грабіжі і хороби.

Але вже і в старому краю знають, що тут серед нас твориться і не дуже вірять в нашу поміч.

Бо тут більше сварки, політики і всякого пустого „фільософовання" ніж помочі голодним і хорим.

У. Н. Комітет замість післати гроші з „українського дня" голодним і хорим або підратувати школи в Галичині, то купив за ті гроші дім і видав гроші на репарацію. Але тепер, як чуємо, то сей дім має продати і вислати гроші до Галичини. Се було би направленєм злого і скінчило би вічні троблї через фонд „українського дня".

Далі відрадною проявою є, що Запомоговий Комітет під назвою **„Поміч Рідному Краєви"**, котрого головою є **др. Лонгин Цегельський**, а касієром **д. Андрій Савка**, хотяй вже мале підперте найшов серед українського загалу, а вже десять разів більше післав до старого краю ніж У. Н. Комітет, котрий розпоряджав стотисячним фондом. Він між иншим післав в останніх днях і на приватні українські школи 600 долярів.

Але хто хоче нарікати, то собі до того причину найде.

Люди скупі і самолюби не дадуть на голодних, бо дали на політичну пропаганду.

Тісамі люди скупі і самолюби не дадуть також на ратунок школи, бо вже дали на політичну пропаганду.

Того нема в других народів, бо в них є якась публична опінія, а в нас кожда газета лише старається убивати публичну опінію і совість, чим передівсім найбільше шкодить в теперішню тяжку хвилю нашому зруйнованому старому краєви.

А преціньж тілки подумати, кілько у нас є богатих бизнесменів!

Самих тих патріотів, що від часу отворення почтового і пароплавного доступу до Европи, заробили на наших браттях і сестрах тисячі!

Або загалом кілько у нас, в Злучених Державах і в Канаді, заможнійших людий, котрі могли би легко жертвувати значнійші суми для старого краю!

Чи не могли би вони виратувати наші школи в Галичині від упадку?

Певна річ, що і кождий робітник нині в Америці добре зароблє і може помогти своїм браттям в Галичині, але заможнійші люди повинні дати приклад!

Чи все біднійші мають давати приклад богатшим?

Читаємо в львівських газетах, що Український Горожанський Комітет у Львові одержав від д. **Івана Мороза** з Филаделфії, Па., 100 долярів на поміч голодним, а чи не мого-б бути тисячів таких як д. Мороз?!!!

СПРАВА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ І САВЄТИ.

Відень, дня 6. серпня, 1920.

В Східній Галичині створено Тимчасовий Революційний Комітет Східної Галичини (Ревком). Оголошено манїфест, в якому виразно проголошується право робітників і селян самим рішати про свою долю. Ревком закликує всіх робітників і селян незалежно від національности згуртуватись коло нього, помогти йому зорганізувати владу до першого зізду комун. Галицький Ревком кличе робітників та селян помогти всіми силами червоній армії в боротьбі зі шляхтою та буржуазією. Власність поміщиків, (дідичів), купців, фабрикантів і всіх експльоатуючих людську працю право на землю і на рухоме та нерухоме майно переходить в повній мірі до держави, вищим виконавчим органом котрого є зізд робочих та селянських депутатів. **Земля трудового селянина зістається як була. Галицкий Революційний Комітет проголошує повну державну самостійність Східної Галичини, і прохає всі держави увійти з ним в дипльоматичні зносини.** Галицький Ревком проголошує повну солідарність з Савєтською Росією і Україною рахуючи, що вони допоможуть йому в справі комуністичного будівництва Радянської Східної Галичини. В склад Галицького Ревкому увійшли: Володимир Затонський, голова, Михайло Баран, Федів, Комар, Іван Болонський та Казимир Лятнович.

РОЗМОВА З ПОЛЯКОМ.

Було се дня 5. вересня, 1919, сполудня в Ню Йорку.

Того дня редактор „Свободи", ідучи з товаришем Ю. А., стрінув Жида Ю. Г. в товаристві з Поляком з Києва Я. К., котрий приїхав був до Америки яко пресовий агент польського уряду. Жид, котрого редактор „Свободи" знав, представив йому Поляка і зачалась між ними розмова.

Поляк зачав говорити по українськи, а далі говорив по польськи. Згадав свої спомини, як він за Української Центральної Ради і за Винниченка сповняв службу в харчевому міністерстві в Києві, а потім по большевицькому наступі через Москву дістався до Польщі і пійшов на польську службу. Не подобалась йому, казав, вщехпольська політика в Польщі, але вона впаде.

— А яка Ваша гадка про польсько-українські відносини? — питається Поляк редактора „Свободи".

— Не добра!

— Чи можлива згода?

— Можлива, але під одним услівєм!

— Яким?

— Як Польща уступиться з усїх українських земель!

— Я знаю, що Польща українських земель не хоче!

— А Східна Галичина? Будучи чотири місяці, як Польща напала на неї війском і заняла її. Поки Східна Галичина буде під Польщею, поти годі говорити про якунебудь українсько-польську згоду.

— Я не був у Східній Галичині і не знаю, чи там є більше Українців чи Поляків, але знаю від східно-галицьких Поляків, що там є польська культура і вони хотять її ратувати.

— Як не знаєте, чи у Східній Галичині є більше Українців, то прочитайте польських статистиків, а дізнаєтесь про се. А щодо культури польської в Східній Галичині, то се культура польської шляхти і австрійських урядників польської народности. Чи ви гадаєте, се така велика культура, що аж слід її ратувати. Яку культуру може дати народови українському польська шляхта? Правда, що меньшу ніж польському, а по правді мусите признати, що в вашому народови шляхта майже жадної культури не дала, а коли знаєте, що вона здержувала розвиток культури народу, то шляхта властиво є чинником ворожим культурі, який в інтересі культури вже давно треба знищити. А щодо культури австрійських урядників польського походження, яку вони буцімто оставили в Східній Галичині, то вона якраз стілки варта що культура російських чиновників, оставлена в російській Польщі. Як кажете, що Польща повинна ратувати свою „урядничу культуру" в Східній Галичині, то консеквентно Росія може мати право, як би сказала, що вона ще на Польщу ратувати там свою „чиновничу культуру".

— Я вам скажу правду, що я Галичан не розумію. Чи Українці чи Поляки з Галичини є завзяті до крайности. Одні одним не уступлять. На Україні того нема. Там Поляки говорять по українськи, співають українські пісні.

— Се, що Поляки на Україні співають українські пісні зовсім не розвяже українсько-польського спору. Лише справедлива граница може його розвязати. Лише як Поляки опорожнять Східну Галичину можна говорити про українсько-польське порозуміннє.

— А як Українці дістануть Східну Галичину, коли Польща добровільно не хоче віддати? Чейже вони тепер не мають там своєї армії, аби могли зборпти Польщу?

— Українці тепер звертаються на схід за союзником проти Польщі. Богато сподіваються, що при помочі Росії, яка є тепер большевицька, зможуть визволити українські землі з під Польщі.

— А преціньж за Польщею стоять всі аліянти. Вони обовязані її боронити. Вони пійдуть до війни проти Росії за Польщу!

— Не пійдуть!

— Чому?

— Таж вони у версальському мирі приняли Польщу за союзника, якого мають боронити!

— Нїщо з того, але боронити не будуть!

— А чому-ж?

— Тому, що війна на заході Европи є скінчена. Ви не сподівайтесь жадної помочі із заходу, бо перечислитесь. Европа тепер поділена на Схід і Захід: Схід веде війну і спосібний ще вести війну, а Захід скінчив війну і вже до неї неспосібний. Бо там виступає новий чинник — зорганізоване робітництво, який убиває дотеперішню війну. Робітництво Західної Европи не позволить на війну, хиба би се була неоспоримо оборонна, і то ще треба сумніватись, що з такої війни вийшло би. Російські большевики є тепер в сьому корисному положенню, що вони є нині одиноким елементом в Европі, спосібним до ведення війни. Помилка Польщі в тім, що вона у війні покладає надію на тих, хто неспосібний вести війну. Вірте мені, що Польща у війні лишиться самою, а чи ви гадаєте, що Польща буде сильнійша проти Росії і виграє війну, чи що буде слабшою і програє війну? Се одиноке питанє, яке вам слід тепер розвязати!

— Що пан таке жечи муві! — каже Жид.

— Не перебивайте, — каже Поляк — се для мене дуже цікава річ! Ніхто з Поляків не думав над сим, що Західна Европа, на яку Польща числить, не є спосібна вести війну. Але чи гадаєте, що Польща з Росією не може погодитись без України?

— Без України Польща мусіла-б годитись проти України, а коли Польща буде проти України, то Україна буде з Росією, буде її союзником, а як ви гадаєте Росія могла би погодитися з Польщею проти свого союзника?

— Я не знаю. Але я гадаю, що Польща не з Росією але з Україною повинна погодитись!

— Але не погодиться! Бо Польща яко заборець супроти України є ворог а не союзник і пхає її у союз з Росією та в той спосіб робить собі двох ворогів. А причиною всього є Східна Галичина. Через наїзд на неї Польща впадає в зачароване коло, з якого не може вийти. Вона мусїти-ме воювати проти Східної Европи, яка чейже сильнійша є від Польщі, а числить на побіч Західної Европи, якої не дїстане.

— Отже, кажете, нема для Польщі виходу?

— Є, будуйте етнографічну Польщу, а з не-польських земель уступіться. Се одинокий вихід.

На сьому двогодинна розмова скінчилась.

З ЛЬВІВСЬКИХ ВРАЖІНЬ.

(Утеча Мазурів із Східної Галичини).

Шум. Гуркіт. Клекіт. Рух. Дорога
Від сходу вкрита туманами:
Вертають газди. Скрізь тривога
На їх лицях. Ідуть гуртками,
То одиноко. І нарікають,
Шепочуть, спорять, проклинають!
А дехто мовчки йде. Нервово
Кидає зір, у-перед. Слово,
Тяжке як камінь рветься.
Хоровід возів веться, веться...
Дорога в гору. Пріють коні,
За одним возом на припоні
Корова пробує ревіти,
Та голос рветься. Бідні діти,
Мазурські діти у тривозі
Сидять притулені на возі,
А возні їдуть день далеко
Аж за Вислоку... В свою землю,
До своїх нив, до свого Бога!
Цить, цить! Щасливая їм дорога!

Тиберій Горобець.

АПЕЛЬ

ДО СОВІСТИ І СПРАВЕДЛИВОСТИ

БУВШИХ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ В АМЕРИЦІ.

На адресу Голови: о. П. Понятишина, адміністратора гр-кат. Дієцезії в Злучених Державах.

Публична спроба залагодження болючої справи і уздоровлення душної атмосфери серед української іміграції.

„Хто скривдить вдови і сироти, того Бог покарає тяжко" — каже народна фільософія в пословиці. Однак я зовсім не хочу стягати Божої кари на нікого з Вас. Я лише хочу публично, голосно, а щиро, запитати Вас, Отче Адміністратор, і товаришів, де є 23.000 дол., які Ви перебрали від Української Ради на збірку підчас Українського Дня з призначенем на поратунок голодних і хорих в старім краю? Чому Ви до сеї пори не вислали тих кровію і потом зрошених робітничих центів для поратовання їх родин, що жиють в нужді, якої ще світова історія не памятає?

Роки минають тисячі жертв падає в старій Вітчині, з ран завданих в нерівній борбі, з голоду і холоду, від хоріб, а може і з жалю, що рідня їх в Америці, їх рідні брати і сестри, які жиють серед спокою і добробуту, забули за них і не дадуть не то помочі, але і слова потіхи? А жертви зібрані для них, зібрані щирими людьми і від щирих людий, головно від таких, що може з недостатком самі борять ся, бо такі все найбільше жертвують, були... були, але десь їх не стало.

Деж ті жертви поділись? Може на процентах лежать, щоби зрости в більшу суму? А тим часом вістки приходять, що 40.000 наших Січовиків, найкращих синів народу, вимерло від ран, від тифусу, з браку ліків. Скажете, що гроші дано на закупно Дому, щоби могли вигідно посідіти численні урядники У. Н. Комітету, а в дійсности, щоби доповнити вигляд нюйоркських парохіяльних будинків. А тим часом тисячі наших рідних в Галичині криється по ямах, і гине з голоду і від хоріб і тут їм дім поможе, або якась парада в теплих, вигідних і окрашених кімнатах панського готелю!

Досить того. Не буду більше писати, бо людям і так серце пукає, дивлячись на таке поступованє. Скажу коротко. Отці і панове, полагодьте сю болючу справу. 23.000 дол. з процентом, сеж около 5 мілїонів корон і їх треба сейчас вислати на поратунок загибаючої людности в Галичині. Не викручуйте ся, що тепер годі вислати помочі. Адже постійно отримуєте телеграми від ратункових комітетів в старім краю. В імени всіх Українців, що займались збіркою жертв, кличу до Вас, не крутіть, а вишліть жертви на призначенє місце. Прошу Вас, не піддавайте якиминебудь зібранням під голосованє, чи належить Дім продати і пізнійше сего рішати справу запомогового фонду. Ніхто не має права рішати, щоби запомоговий фонд уживати на яку небудь иншу ціль. Гроші зібрав загал на поратунок голодних і хорих і там вони давно повинні були піти. Вірю, що се є думка всіх членів екз. Комітету Української Ради, яка займалась зібранєм жертв.

Отсей апель звертаю головно до Вас, Отче Адміністратор, що стоїте задля свойого уряду на сторожі християнської етики між іміграцією в Америці. Не хочу докоряти Вам і згадувати що було. Але тепер хоч направте справу, бо на Вас спадає головна відвічальність. Коли там гинуть тисячі невинних людий, сеж може зворушити найбільше закаменілого. Подбайте, щоби ся значна сума грошей була вислана якнайскорше на поратунок до краю, а тоді певне і імігранти в Америці знова поспішать з помочию для своїх загибаючих братів. Ви знаєте се найліпше, що господарка Ваша і Товариші зневірила весь загал до своїх провідників, що убила всяку запомогову акцію. На тисячі погибших, яких можна було вратувати підмогою з Америки заклинаю Вас, полагодьте справу з 23.000 ним запомоговим фондом, а тоді розяснить ся атмосфера серед української іміграції в Америці і вона забуде за Вас, а може і простить, і стане до дальшої ратункової акції научена гірким досьвідом.

Тисячі погибаючих братів кличуть до Вас: Полагодьте Ваші рахунки і нині ще вечер, перед спанєм, здайте собі іспит совісти.

Шікаго, в серпни 1920 р.

Григорій Заячківський,
бувший секретар Української Ради в Америці.

Щоби ся відозва дійшла на свою адресу, вислано до голови Укр. Комітету, о. П. Понятишина понизше наведене письмо:

Високопреподобний Отче:

З огляду на се, що Український Комітет, остаючий під Вашим предсідательством і проводом, не вислав суми понад 23.000 дол., зібраної для голодних в старім краю на призначене місце, хоч се повинен був давно зробити, я, як бувший секретар Української Ради, яка займалась збіркою фондів і відтак передала їх Вам, як грошисам, до перехову і вислання в призначене місце отсим позволю запитатись Вас, Отче, чому фондів не вислано до сеї пори до старого краю? Адже сей поступок спричинив смерть многим тисячам нещасних людий, яких можна було вратувати сими жертвами. 23.000 дол., сеж около 6 мілїонів марок галицьких. Що більше, задержане 23.000 дол. У. Комітетом спинило всяку запомогову акцію.

Прошу о відворотну відповідь на висше поставлене питане, як рівнож о повідомлене мене, коли тих 23.000 дол. буде вислано на поратунок голодних в старім краю. Я заявляю, що уживу всіх можливих средств, так правних, як і помочи публичної опінії, щоби гроші зібрані для голодних не пішли для ситих, але нещасних жертв страшного лихолїття в старім краю. Час зрушити закаменілість і умову і без облуди старатись направити блуди і промахи, так безвільні, які зроблені нарочно, з обчисленєм.

Прошу о скору відповідь, а покищо прошу не іритуватись газетярською критикою, бо се потрібне, щоби висвітити справу і прискорити її полагодженє.

З християнським поздоровленєм.

Григорій Заячківський,
бувший секр. Укр. Ради.

Шікаго, 8:7 1920.

ЯК ПОЛЯК РОЗМОВЛЯВ З АНГЛІЙЦЕМ В СПА.

Кореспондент варшавського польського дневника „Курєр Поранни", др. В. Влох, котрий був в місті Спа, в Бельгії, прислав до той газети під датою 11. с. м. таку кореспонденцію:

„Я говорив „з правою рукою" Ллойда Джорджа. Розмова була довга, подрібочна; дискусія декотрі ставала на вістрю меча питання: Чому Англія таке становище супроти Польщі заняла і займає.

— Ні, Англія не є проти Польщі, — говорив Англієць. Англія є противна польському імперіялізмови. Ви вели газардову політику на власну руку, проти нашої волі. Здаємо собі справу з того, що **Польща є найбільш нещасливим краєм** з огляду на своє положенне посеред сильних кліщів: могучої Німеччини і великої Росії. **Тим більше Польща повинна до свого стреміти, щоби була виключно національною державою**, бо вже внутрі маєте богато Росіян (остроумний політик Альбіону певно думав про Українців — прим. редакції), богато Жидів і Німців. **Економічно лихо стоїте; маєте забогато паперової монети; промисл завмер; треба було красше працювати ніж вести війну.**

— Ну, добре, але большевики не ждали на се, аж ми їм позволимо прийти до нас, тільки нас напали, — каже Поляк.

— Так, то треба було їм запропонувати мир; поговорити з ними, а як би відкинули умовини, тоді ви мали би цілу антанту по своїй стороні.

— Невжеж думаєте, що вони додержали-б умови?

— Так, ми примусили би їх, бо як би вони зірвали, ми виступили би проти них.

— Чи Англія допоможе тепер Польщі?

— Залежить! **Поможе їй, але під точно означеними умовинами.** Якраз одержали ми депешу від Чічеріна в справі умовин, поставлених Красіном. Жадаємо, щоби наступило перемиріє і переговори, і маємо вражіннє, що вони згодяться.

— **А що з Україною?** Преціньж в жовтні сим краєм інтересувався Ллойд-Джордж?

— **Ходить о самостійну Україну? Так! Говорите, що ви хотіли України помогти до висвободження; треба було підждати, аж український народ, якого має бути 30 чи 40 мілїонів, сам захоче висвободитися!**

— А преціньж Англія піддержувала Денікіна і Колчака, — помітив Поляк.

— Очевидно, піддержувала їх і вивязалася із зобовязань. Франція мала піддержувати Польщу. Українська справа, се друга річ, ніж справа піддержування Колчака або Денікіна. **Як довго Україна сама не захоче бути вільною, не можна нічого зробити. Ви помилились, числячи на волю українського народу, що змагає до самостійности, коли сей нарід ще національно неосвідомлений.** Англія противна тій політиці з огляду на Польщу. Крім иньших недостач, мають Поляки ще мало людий політично і дипльоматично виробленних; видко се по тих, які являються на Заході. **Коли побажаєте обмежитись границями національної держави, то Англія вам поможе.**

— **А що-ж ви називаєте національною державою?**

— **Самоозначенне народів, — де яка більшість..."**

Що се за „права рука" Ллойда Джорджа, з котрим говорив польський редактор, не знати.

Годі повірити, аби найпідклад секретар або який приятель Ллойда Джорджа так мало знав про українську справу, що називав би Українців Росіянами і казав, що Українці не хотять свободи. Кождий розумний чоловік, хто хотяй трохи читає газети, знає, що український нарід все боровся тільки за свободу, та що від початку революції бореться теж за свою свободу, а проти всіх наїзників.

Нам видається імовірнійше, що такі теревені плів Англієць власне той Поляк, бо то є звісна стара польська політика, щоби представити перед світом, що Українці не є нарід; не є ще цілком розвинені, але темна несвідома маса, якої часть повинна належати до Росії а часть до Польщі.

Такі теревені вже не переконають розумних і добре поінформованих англійських політиків, але Українці повинні все і всюди добре вважати, аби не позволили Ляхам обріхувати українського народу перед світом.

Цукор — 15 центів фунт.
Папір газетний — 15 центів фунт.

Чи ви гадаєте, що можна газету видавати за тані гроші, коли папір такий дорогий як цукор?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

В ЄДНОСТИ СИЛА!

(З львівського дневника „Громадська Думка" з 30. липня с. р.).

Зближаються великі, рішаючі хвилі. На східному побоєвищі вирішується доля не тільки народів Сходу, а й проблем, якою бути Европі. Чи пійде вона на дальше мозольним, еволюційним шляхом під диктатом старих впорядчиків, що після минулих поколінь унаслідили всі скарби духові й матеріяльні, яких позицію піддержує і традиція і призвичаєння, — чи новий лад в Европі улаштується революційним шляхом новими людьми, що виховувались на арені з підземелля, що той новий лад передумували й леліяли в горячих мріях, новими людьми, за котрими не промовляє традиція, проти котрих бунтується вроджений нахил людини консервувати унаслідження по минулих поколіннях, новими людьми, що виринули на поверхню після важких ударів світової війни по мозках мілїонів, захопили керму державного корабля на непрохідних просторах Сходу і держать його міцно в руках, безоглядно розторощуючи кождого свойого тайного чи отвертого ворога. Великанські матеріяльні й духові засоби мають до диспозиції Лойди Джорджі і Мілерани, пробуджений інстинкт зреволюціонізованих мас операційного базою для Ленінів і Троцьких.

Пересунення теперішньої лінії східного фронту в одну або другу сторону зближує вирішення справи до останнього акту трагедії, якої перші сцени розігралися саме перед шести роками. Побідить совітська Росія, так союз німецько-російський зводить всю з трудом здобуту побіду Антанти до прекрасного героїчного спомину і підмінює не на перспективу років, а місяців старий лад Европи. Побідить при помочі Антанти Польща, перевтома зреволюціонізованих мас може поставити край пляням і задумам теперішних володарів Москви, може спричинити ще одну пожежу на сході; а з тієї анархії на Заході з огляду на основну ціху російських мас — пасивність, ціху, яка поруч простору була союзником і царату і большевиків, — може виринути кріваве обличчя нового царя.

Український народ — вхоплений в кліщі сих двох сил — пересування сих змагань значить своєю непомиреною кровою. На безчисленних побоєвищах зросла довго жданє чар-зілля: національна свідомість. Загулюковане і рабованний віками — не мав часу і змоги скоординувати всі свої чималі сили і засоби на се, щоби в рішаючій хвилі кинути на терезки подій свою зединену волю, заставити всіх своїх ворогів станути на кордонах своєї землі. Марком Проклятим блукає він на пожарищах своїх сіл і міст. Та національна свідомість його росте, росте з кождим днем почуття, що тільки він сам може влаштувати на свій слід свою хату, що ніхто не може бути добрим союзником, хто приходить з мечем в руці на його землю, хочби такий союзник проголошував не знати як гарні гасла. В нескоординованих живлових, відрухових виступах, примушує він прислухуватися до свого голосу, до своїх потреб кождого ворога, що йде на по-

го землю явним ворогом, чи під фірмою союзника.

Всеж ми не є фіщаючим чинником в сих змаганнях двох світів. В луні революційного пожару зявилися ми на світовій арені, як нація. Під гуркіт армат двох супротивних сил виходили ми на сцену Европи, здобували послух й оцінку вартости нас як сили в грі перехрестних інтересів.

З етноґрафічної маси переродилися ми протягом рр. 1917—1920 в націю. Початок нашого національного відродження; Революція. Та зустрілити всі пробуджені сили нації в „один гуж” ми не потрафили. На се потрібно було тисячних кадрів вишколеної, загартованої, свідомої інтеліґенції. А українська інтеліґенція, отже мозок нації, щойно в тракті революційних переходів зачала стомилевими кроками дозрівати до національної свідомости і здатности до державного будівництва. Вона сама переходила паралельно з масами еволюцію до української державности.

І, хоч як вона тісно звязана з масами своїм походженнєм, не потрафила вона використати найбільший підйом українських мас після епохи Хмельницького в памятних весняних місяцях 1917 р., щоби спіраючись на нього, повести маси по шляху до доконечного ідеалу: державної самостійности. Вона мріяла про Україну еседецьку, есерівську, радянську, буржуазно-демократичну. Вона своїм духовим батьком ще надто сягала в типово-російську культурну атмосферу і через окуляри тієї російської духової атмосфери дивилася на Україну. Щойно розвій подій вилічував її з пережитків минувшини. І щойно по довгих, важких досвідах дозріває українська інтеліґенція до любови України, якаб вона не була: радянська чи буржуазна.

Ми не маємо тепер сильної армії, яку моглиб кинути на поли бою, щоби там переперти свою волю. Та ми маємо чуткий відгомін в народних масах, бож їх інтереси ми, українська інтеліґенція, взяли в основу нашого національного ідеалу, бо ті селянські маси є одинокою нашою опорою, одиноким елементом, при помочи котрого будувати нашу державу. Та щоб як слід використати се в мінливій грі теперішних подій, українська інтеліґенція мусить бути сама в собі обєднана, нерозбита на ворожі гурти. Ми можемо йти ріжними шляхами, та в слушний момент ми мусимо станути обєднані.

JERSEY CITY, N. J.

У нас велике свято! Великий празник!

В ПОНЕДІЛОК, 6. ВЕРЕСНЯ

то є на „Лейбор Дей” відбудеться урочисте посвячення нашого власного

УКРАЇНСЬКОГО НАР. ДОМУ

НА ГОРАХ МІСТА.

Дорогі! По двох роках тяжкої праці і пожертвовання дав нам Господь Бог дочекати хвилі, коли можемо посвятити нашу власну хату і на се свято Вас запросити.

Не відмовте нам! Не богаті ми, не богата ані не виставна наша хата, але власна і для наших теперішних потреб хоч затісна, але придатна. Просимо Вас усіх прийти на се свято. Знайдіть хвильку часу і возьміть зі собою всіх Ваших знакомих. Приведіть і тих, що нерадо ідуть. Приведіть і таких, для яких Ви і ми запоступові або законсервативні. Зійдімся разом усі і покажім, скілько нас є. Прийдіть до нас і подивіться на наше діло та додайте нам сили і поради до дальшої праці. 102-5-7

Наше свято пічнеться о годині 9-тій рано Службою Божою у тутешній гр.-кат. церкві при Сусекс стр. По відправі Братства і Товариства, які будуть ласкаві взяти участь в нашім святі, в комплеті з хоругвами і відзнаками удадуться до Народного Дому під ч. 363-7 Ст. Поле евеню, де відбудеться торжественне посвячення.

Пополудни від години 4-тої відбудеться вечерок в гали і на подвірю У. Н. Д., переплітаний співами, танцями і промовами.

Приходіть усі! Хай сей день буде правдивим святом цілої нашої джерзісітевої громади, а нам заохотою до дальшої праці.

ЗА УРЯД У. Н. ДОМУ на горах міста:

383-7 St. Paul's Avenue.
Степан Костів, голова.
Юліян Тесарівський, скарбник.
Мих. Турчинський, секр. рек.

Читайте! Читайте!

Наш костумер, п. Іван Янковський, при посилці гроший свого товариша пише до нас так:

„Акрон, О., дня 10/7, 1920.

Шановний Пане: Я, Іван Янковскі, прошу Вас від себе, щобисьте приняли мого приятеля яко нового костумера понеже він уже посилав без три агенти гроші і жаден раз його рідня не отримала. Отож він віднісся через мене до Вас, щоби Ви, Поважанній Пане, приняли його і переслали йому для його фамілії так як Ви мені пересилаєте успішно.

З поважанием Іван Янковскі”.

Із повисшого листа можете переконатися, що ми пересилаємо гроші до краю скоро і під гарантією. — Посилаємо гроші по найтаншім деннім курсі. — Від зложених у нас гроший на депозит платимо добрий процент. — Продаємо шифкарти на всі лінії до краю і з краю до Америки і стараємось о пашпорти. — Полагоджуємо справи нотаріяльні. 87—

NEMETH STATE BANK,

JOHN NEMETH, Pres.,

10 E. 22ND STREET, NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ ОГОЛОШЕННЯ

АЛЕ ПАМЯТАЙТЕ, ЩО

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,

141 WASHINGTON STREET, NEW YORK

від десяток літ в банковім і шифкартовім інтересі і що „другі можуть зробити” він напевно зробить а до того дасть Вам якнайліпшу услугу і загально звісну гарантію за перебрані порученя.

За шифкартами до і з краю, з пересилками грошевими удавайтесь на повисшу адресу. 98—

ЛІЧИТЬСЯ БЕЗ МЕДИЦИНИ.

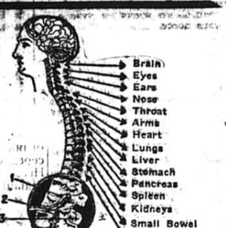

Я лічу успішно так мущин як і женщин.

Якаб Ваша хороба не була, як довго це тревалаб, хтоб Вас не лічив — се не робить ріжниці.

Моя метода лічення БЕЗ МЕДИЦИНИ осягає скорі успіхи.

Прийдіть до мене і засягніть поради. 02в11

ВІЗИТА $2.00.

ДР. АНДРЕЙ БОРАК,

CHIROPRACTOR,

335 E. 18th ST., NEW YORK.

ГОДИНИ УРЯДОВІ: Вечер від 6-тої до 9-тої; в неділі і свята від 12-ої до 3-тої попол.

НЕОГЛЯДАЙТЕСЯ

З ДНЯ НА ДЕНЬ АЛЕ ВИКОРИСТАЙТЕ СЕЙЧАС НАГОДУ СТАНУ НИЗЬКОЇ ЦІНИ І КУРСУ ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКИХ КОРОН І ПЕРЕШЛІТЬ ДО КРАЮ ВАШІЙ РОДИНІ ЯКНАЙВИДАТНІЙШУ ГРОШЕВУ ПОМІЧ ЧЕРЕЗ

BOSAK STATE BANK

B SCRANTON, PA.

ЯКИЙ-ТО БАНК ПЕРЕШЛЕ ВАШІ ГРОШІ СКОРО І БЕЗПЕЧНО ЗА СЮ НАЙНИЗШУ ЦІНУ ДЕННОГО ГРОШЕВОГО КУРСУ — ТЕЛЕҐРАФІЧНО, ДРАФТОМ АБО ПОЧТОЮ.

ШИФКАРТИ НА КОЖДУ ЛІНІЮ КОРАБЕЛЬНУ

НОТАРІЯЛЬНІ І ПРАВНІ ДОКУМЕНТИ ВИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДОБРЕ І СКОРО В

BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.

ПИШІТЬ АБО ПРИХОДІТЬ В СЛУЧАЮ ПОТРЕБИ. 93—

Звісний Dr. GREY

СПЕЦІЯЛІСТ ПОНАД 30 ЛІТ.

ВІН УЖЕ ВИЛІЧИВ ТИСЯЧІ МУЩИН І БАЖАВ БИ І ВАС ВИЛІЧИТИ.

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE **New York City.**

Коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, екзему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральгію, нервовість, болі крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, запаленне легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас ще не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої.

ВІСТИ З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

(На підставі старокраєвих часописий).

ПЕРЕМИШЛЬ.

Ревізії й арештовання.

В половині липня перевели тутешні поліційні органи ряд ревізій у деяких наших громадян і в „Народньому Базарі”, пошукуючи нелегальної літератури і оружя. Приарештовано теж деяких громадян та по однодневному задержанню в тюрмі і списанню протоколу випущено їх на волю. Нічого підозрілого не найдено.

СТАРИЙ САМБІР.

Арештовання. — Серед української дітвори.

Дня 2. липня с. р. арештовано в нашому місті громадянина Кудрича під закидом шпіонажі на користь українських військ в Чехо-Словаччині. Через три дні держано його в арештах в Старому Самборі. В неділю, як якого обірванця, заковано в кайдани і повезено далі.

В неділю 4. липня с. р. було у дітий Української Захоронки велике свято, — свято роздачі американських дарів і популярний іспит з їх цілорічної науки в Захоронці. Американська місія, будучи ще весною в Старому Самборі — заглянула і до Української Захоронки. Бачучи в ній українську обідрану дітвору — обіцяла прислати їм дещо в дарі, що й дісно зробила. Роздача дарів і попис припали на той сам день. Дітвора убрана в нові одяги поспішила громадно на попис. Гарно виглядало, як малі хлопці робили вільноруч вправи. А вжеж найкрасшою сценкою того попису — була „Тарасова могила”. Діти так далеко були перенялі історією сеї сценки, що свято вірили, що з могили встає дійсно сам Шевченко, а не хтось перебраний за него.

ПОДЯКА.

Я низше підписана складаю сердечну подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за скоре виплаченне посмертного по моїм бл. п. мужу Олексі Струку. Заразом дякую і місцевим урядникам Братства св. Івана Хрестителя і членам тогож Братства, котрі не жалували так дорогого часу і віддали остатну прислугу покійному, що прийшли на похорон. Такеамо сердечно дякую за вінок, котрий Братство дало $25.00 мені чеком. Дякую і тим усім Братям, котрі не брали участи в похороні, то знов дали вже декотрі пару долярів для сиріт. Заразом дякую всім членам У. Н. Союза і желаю, щоби Господь милосердний допоміг усім щасливо прожити. Взиваю всіх своїх земляків, аби кождий належав до У. Н. Союза, бо то є однока правдива запомогова інституція. Мій небіщик муж належав і до одної англійської асекурації і от я від неї не маю нічого. Бігають що дня, випитують, а нічого не дають. Тому я раджу всім своїм землякам свою власну організацію підтримувати. — **Настя Струк**, від. 292 У. Н. С., Дітройт, Міш.

З ЛЬВІВСЬКИХ НАСТРОЇВ.

Чи поворотні хвилі?

Чи тямите те шумовинне, що в памятних падолистових днях гуляло по вулицях міста, що розбивало брами домів в погоні за поживою, рабунком і... „Караїмами”? Я бачив їх і на Руській вулиці, в третій дільниці, і минаючи ті гуртки мав я вражіння, що хтось вилив помиї на брук. Так виглядало те каламутне шумовинне з передміських переулків.

А тямите ті жінки, що брали участь в подвигах? Страшні, потворні, бридкі, щербаті? Вони найбільше врилися в мою память. Так мусіли виглядати ті жінки — ґени, що в час великої французької революції бігли, обкидаючи проклонами ведених під ґільотину засуженців, а опісля з трупів виривали внутренности. Були на їх лицях пятна всіх злочинів і найнікчемнійших пристрастий. Олицетворенне варварства і звироднілости, заперечення культури, діти плюгавої ночі, брудних передміських переулків — саранча в світлі маєвого сонця.

Ішли вони вулицями й ликували: чоловіки, жінки, ба й діти.

Виглядало все те як анахронізм на тлі европейського міста. Будилася думка, що ось-ось довершиться морд культури, що з під землі виростуть середньовічні мури, а серед них заживе людина-звір.

Не знаю чому тепер пригадалося мені все те.

Від ряду днів йдуть якісь пошепти, глухі гомони, сплетні, клевети...

...Відкрили большевицьке гніздо...

...Відкрили плянований Українцями замах...

...Відкрили на цвинтарі великий український склад оружя.

На провінції гуляють „Ради”, „Оброни” і инші „Поготовя” народові. До Львова присилають що днини траспорти увязнених з найчорнійшими обжалованнями.

Є й у Львові кузня, е їх властиво більше; а в тих кузнях виковується постійно, систематично і пляново такі вісти...

А все те робиться для настроїв, все те робиться для витворення тої душної, страшної атмосфери, що така бажана і потрібна для чорних духів ночі...

Вже з провінції насвіюють вісти про висліди тої роботи. — А я питаю здорово думаючу частину сусідської суспільности: хто має обовязок припинити сю роботу? А друге ще тяжше питанне: хто за її висліди відповість?

Тиоерій Горобець.

(„Гп. Лучка”).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА”.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє всіх своїх членів, що мітинг відбудеться в неділю, 29. серпня, о годині 2-гій пополудни, в домі Укр. Громади на Савті, під ч. 610 Савт Американ стр. Проситься всіх членів прибути як один, бо є дуже важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару $1.00. Будеться принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза після статута. — І. Сорока, предс.; І. Сорока (с. Мих.), кас.; В. Скольський, секр.

КОНКУРС.

Заряд Чина Сестер Василіянок оголошує отсим конкурс на кандидаток. Подаватися можуть тілки ті студінки, які будуть учительками і з низшим образованнєм. Вимагаєся свідоцтво хрещення (хиба-б на разі тяжко було кому з краю дістати) і свідоцтво моральности від дотичного уряду парохіяльного. Також вимагається опису свого життя. Сі документи належить вислати на адрес: 101-03

ST. BASILS SISTERS CONVENT, 832 N. 7th St., Philadelphia, Pa.

Близших інформацій можна засягнути також в Монастири Св. Василіянок.

ВЕЛИКІ ГРОШІ

можливі для кождого читателя КРОНІКИ ДЛЯ ВИНАХОДИТЕЛІВ. Оказовий нумер і рада ДАРОМ. Містить в собі ЩО ВИНАЙТИ І ЯК ВИНАХІДКИ ОБЕРНУТИ В ДОБРІ ГРОШІ. Користайте зараз.

Пишіть до: 60вс—

THE INVENTORS PUBLISHING COMPANY, Dept. Sw.

228 Spring St. New York City.

ВІДЗИСКАНЕ ЗДОРОВЛЄ

Тепер є щасливий, а думав, що не найде вже помочи.

До Д-ра Ганнона, 146 E. 14th Street New York.

З радістю повідомляю Вас, що я находжусь в добрім здоровлю і я чуюсь дуже добре. Я роскажу Вам свої клопоти, які я перебув перед тим, як я зайшов до Вашого офісу. В часі коли я навідався до Вас, я Вам не сказав, що я був під лікарським доглядом в Стамфорд від падолиста 1917 до мая 1918. Лікар не міг мені помочи і сказав мені, щоби я удався до якого доброго лікаря в Ню Йорку. Тоді мій приятель завів мене до спеціяліста, лікаря, котрий мав 30-літну практику на недугах, яку я терпів. Він оглянув мене і я оставав під його доглядом від мая 1918 до серпня 1919 р. Тоді я був втратив зовсім надію, як я прийшов до Вас. Богато можна написати про ті мої клопоти, але я є тепер дуже щасливий. Я завдячую Вам і брак мені слів до висказання Вам моєї вдячности.

З поважанием
Mr. D. O'BRIEN
315 Greenwich Ave., Stamford, Conn
27. падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь нову повсталу або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціялісти прийдіть до мене безпроволочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятті. Мої офіси находились через довгі роки в гімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля. 64—

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослабленє, кровні і скірні недуги, маячиться Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і крижах, ревматизм і безвладність у ногах, слабість горла, жолудка і недомагання кишок, болі невральгічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАННЄ ЕЛЕКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРІКУВАННЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕННЯ

Порада зовсім даром. Прийдіть нині Не відкладайте.

DR. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 EAST 14th STREET,

Напроти Tammany Hall, New York

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол. Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані свята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЄ!

Ми зірвали зносини з банками в Галичині, котрі зволікують з виплатою посилок. Банки, з котрими ми навязали нові зносини, виплачують посилки без найменьшої проволоки. Від гроший, котрі ми вислали через ті банки перед двома місяцями, вже маємо посвідки з власноручними підписами людий, кому гроші вислано. Се доказ, що гроші доручено. Тому радимо Вам, як посилаєте гроші до краю, і як хочете, щоби вони були на час доручені, посилайте їх тільки через наш Банк, котрий за кождий цент гарантує.

4% - - - - - ОЩАДНОСТИ - - - - - 4%

ВКЛАДАЙТЕ СВОЮ ОЩАДНІСТЬ В НАС НА 4% РІЧНО. ПРОЦЕНТ ПЛАТИМО КОЖДИХ ШІСТЬ МІСЯЦІВ. НАШ БАНК ПІД КОНТРОЛЕЮ ДЕРЖАВНОГО УРЯДУ. ВАША ОЩАДНІСТЬ В НАС ЗАГАРАНТОВАНА НАШИМИ ЗАСОБАМИ ПЕРЕВИСШАЮЧІ СУМУ $1,600.-000.00. ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО ДО КРАЮ НА ВСІ ПОСПІШНІ КОРАБЛІ ВСІХ ЛІНІЙ І ПО СТИСЛО КОМПАНІЧНИХ ЦІНАХ, СТАРАЄМОСЬ О ПАШПОРТИ, СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ, І.Т.П. ПАМЯТАЙТЕ НА АДРЕСУ:

STANDARD BANK

ДАВНІЙШЕ LEDERER'S BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

Dr. M. SMITH,

18 E. 7th ST., NEW YORK.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Tel. Orchard 6072.

ЛІЧИТЬ УСПІШНО ВНУТРІШНІ НЕДУГИ І МУЩИН І ЖЕНЩИН

Також лічить недуги скірні, жолудка і крови. Застосовує наймодернійші електричні апарати. Експерт-акушер віддає услуги при породах. 92—

Години урядові: від 8. до 10. рано, від 1. до 2. в пол. і від 6. до 8. веч.

МАЛИМ КОШТОМ

можете мати власну господарку і забезпечити собі Вашу будучність, щоби так тяжко не гарувати на старші літа. Можете у нас купити малу фарму о 10.000 квадратових стіп найліпшої урожайної землі, рівної, чистої без жадних корнів за

$375.00, $50.00 З ГОРИ І $8.00 МІСЯЧНО НА ВИПЛАТ.

Земля находиться при великім фабричнім місті Ню Бронсвік, стейт Ню Джерзи, 50.000 людности, 55 мінут віддалення з Ню Йорку, де находяться всілякі фабрики, з доброю платнею. На тій землі вибудуємо Вам хату після Вашої вподоби, яку можете виплачувати таксамо як рент.

В разі купна компанія вертає кошти подорожи.

Офіс отворений також в неділі до полудня.

Не зволікайте а рішайтеся скоро. Приймаємо Ліберти Бонди як готівку. Пишіть або голосіться по дальші інформації до 92-03

HAMILTON REALTY COMPANY,

63 PARK ROW, WORLD BLDG., ROOM 910, NEW YORK CITY.

КОМПАНІЯ Є ПІД КОНТРОЛЕЮ СТЕЙТУ.

Пересилки до Галичини, України і Чехословакії

Сей банк дасть можливо найліпшу обслугу в пересилці гроший і найкориснійшу виміну при виплачуванню гроший в Галичині, Україні і Чехословакії. 100—

Оснований в 1810 р

THE MECHANICS & METALS NATIONAL BANK

OF THE CITY OF NEW YORK.

Капітал, надвижка і зиски $25,000.000.

Філія: Stuyvesant Sq. 2nd Ave. & 14th St. — Філія: Harlem 3rd Ave. & 116th St. — Філія: Harlem Market 1st Ave. & 103rd St.

ВИГІДНА ІЗДА ДО СТАРОГО КРАЮ

ДНЯ 1-ГО ВЕРЕСНЯ НА S. S. PESARO

П-ні ПОКОРНА, котра є добре знана між нашими людьми, поїде разом з нашими пасажирами до старого краю. П-ні ПОКОРНА говорить ріжними европейськими мовами і буде помагати пасажирам, щоб вони безпечно доїхали до місця призначення. Вона буде мати нагляд над розділом поживи на кораблі. ПОВЕРТАЮЧИ З КРАЮ СЮДИ, ВОНА ПРИВЕДЕ ЗІ СОБОЮ ТИХ, КОТРІ ХОТЯТЬ СЮДИ ПРИЇХАТИ ДО СВОЇХ РОДИН.

Пишіть або приходіть особисто сейчас, коли хочете поїхати сим першоклясним кораблем. 101—

ATLAS TRAVEL SERVICE CO.,

A. HERZEG, Manager,

127 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

ІДЕТЕ ДО КРАЮ?

ХОЧЕТЕ отримати пашпорт за три дни?
ХОЧЕТЕ їхати поспішним Кораблем? 68чв—
ХОЧЕТЕ знати як оминути Мисловиці, Краків і Львів?
ХОЧЕТЕ спровадити Родину з краю або вислати гроші до краю?

Памятайте, що ми досі обслужили задовіляючо понад 5,000 Українців.
Звертайтесь листовно або особисто до головної канцелярії:

UKRAINIAN EXPORT CO., Inc., 318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ФІЛІЯ: 684 JOSEPH AVE., ROCHESTER, N. Y. — ФІЛІЯ: 24 VAN BUREN ST., PASSAIC, N. J.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

T. J. HRYCEY & CO., 329 S. 4TH ST., PHILADELPHIA, PA.

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родились на Україні, або до таких, що забогато обіцюють, удайтесь устно або писемно до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує висше згадані справи найтаньше, найскорше і під повною гваранцією.

УКРАЇНЦІ! ДОРОГА ОТВОРЕНА!

ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ ПО КОМПАНІЧНИХ ЦІНАХ.

Пишіть зараз то Вам пораджу як обійтися в справі видістання пашпорту і всіх вказівок подорожи, до:

І. ГЕРЦ, Банкир і Нотар,

224 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

МИ ТЕПЕР ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ І ЗЕЛІЗНИЧІ ТІКЕТИ ВПРОСТ ДО ЛЬВОВА — КРАКОВА — ЧЕРНОВЕЦЬ

та инших місцевостий України і Буковини і відсилаємо наших людий НАЙЛУЧШИМИ кораблями впрост до РОДИННИХ МІСЦЕВОСТИЙ скоро і безпечно, так що ніхто, їдучий від нас, не має ніякого клопоту підчас подорожування до рідного краю.

Хочете щасливо і скоро дістатись до рідного села чи міста, звертайтесь до нас.

Не вагайтесь довго, не чекайте й не пропускайте, мимо доброї нагоди, щасливо і скоро заїхати до рідного краю.

Заобезпечуйте собі завчасу місця на кораблях, присилаючи сейчас шифкартовий завдаток в сумі 20 долярів, а ми Вас відправимо до краю, тоді, коли захочете їхати.

Коли мусите зараз їхати до краю, то негайно порозумійтесь з НАШИМ БАНКОМ і НАШОЮ АҐЕНЦІЄЮ КОРАБЕЛЬНОЮ, яка відіслала більше число Українців до краю ніж яка инша аґенція в Америці.

Понизша фотографія є найкрасшим доказом того.

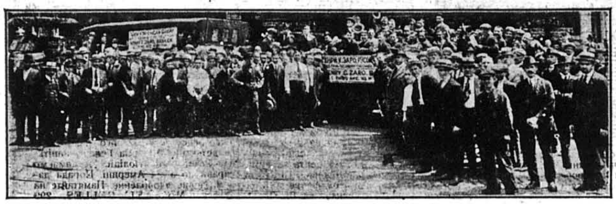

Ся фотографія представляє послідну партію, в 300 людий, відправлену нами недавно до рідного краю.

Хочете СПРОВАДИТИ скоро і певно ВАШУ РІДНЮ з краю, чи Ваших знакомих, звертайтесь до нас і в протягу кількох тижнів Ваші рідні чи знакомі будуть тут. Ми вистараємось всі потрібні для подорожуючих документи і заопікуємось ними заки вони сюди прибудуть. Бо ми маємо своїх репрезентантів у Львові, Кракові і Варшаві і вони дають всяку потрібну пораду подорожуючим.

Хочете ВИСЛАТИ СКОРО І ПЕВНО ГРОШІ ДО КРАЮ, зверніться до нас. Ми вимінюємо гроші після біжучого щоденного курсу І ПЕРЕСИЛАЄМО ДО КРАЮ ТЕЛЕҐРАФІЧНО І „БАНКОВИМ ДРЕФТОМ" як найскорше і найпевнійше і з повною ґарантією. За кілька тижнів по висланню гроший дістаємо з краю посвідчення і власноручний підпис особи що одержала гроші.

ШИФКАРТИ продаємо на всі лінії корабельні по компанійних цінах.

Зголошуйтесь особисто або пишіть до найбільшого Українського Банку в Америці, на адрес: 79—

HENRY C. ZARO, BANKER

39 Cooper Square, New York, N. Y.

DEPT. U. F.

ПІДПОМОЖІТЬ СТАРОКРАЄВУ ПРЕСУ.

Крайна пора зрозуміти вагу помочи старому краєви. Всяка грошева поміч зі сторони американських Українців устала. Лише деякі посилки грошеві висилаються партійним ґрупам, а наші краєві суспільні інституції і видавництва коротаються в средствах матеріяльних.

Многі просьби і заклики о поміч до американських Українців від старокраєвих інституцій, друковані в американських ґазетах, не находять узглядненія у ширшого загалу.

Майже від року віденське видавництво „Воля" звертається через адміністрацію „Свободи" о уділенне йому помочи через поручення своїм читачам закупна випусків видавництва „Воля", в яких містять найкращі письменники свої статі на тему дня, про справи політичні і цікаві розправи.

Оголошувані в „Свободі" поодинокі випуски сеї часописи не находили доси попиту і заінтересовання.

З огляду на конечність матеріяльного споможення сего видавництва і познакомлення нашого суспільства з ходом справ, відносячихся до визвольних змагань нашого народа, подаємо понизше повний зміст статий, які находяться у випусках віденського журнала „Воля" від самих початків його виходу, сподіваючись, що українська громада в Америці заінтересується сим видавництвом і розкупить оголошені числа.

Сі випуски можна набути поодиноко і всі разом в адміністрації „Свободи" по 25 цнт. за випуск. Ціна випуску на Америку є означена 50 цнт., однак щоби не дати злежатись тому цінному журналови на полицях книгарні, відступаємо покупцям по половині ціни, то є по 25 цнт., не числячи на ніякі зарібки.

Зміст:

Число з 13. вересня 1919: А. Хомик: Підстави української державности. — Михайло Кревецький: До пляну економічного відродження України. Остап Грицай: О. Олесь: „Чужиною". — К. Вишевич: Де нам мати столицю? — Намор: Українська народня пісня. — Полонені Українці в Італії. — Ол. Яворенко: Українське життя в Відні. — А. Б.: Клясова та національно-територіяльна експльоатація. — Spectator: Огляд закордонної політики.—Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Огляд світових подій. — На фронтах. — Критика і бібліографія. — Листування редакції.

Число з 20. вересня 1919: А. Хомик: Дві психольоґії. — Єг Сокович: Економічне відродження. — М. Лозинський: Спомини про Дмитра Вітовського. — Волод. Залозецький: Кнут Гамсун. — Лист з Парижа. — Сучасна політика українського уряду. — Р. Романський: Українське студенство у Відні. — Г.-П-й: Робітничий рух в Еспанії. — Від правительства Української Народньої Республики. — Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Огляд світових подій. — На фронтах. — Критика і бібліографія.

Число з 27. вересня 1919: А. Хомик: Братання народів. — Орест Даскалюк: Завдання економічної політики на Україні. — В. Кушнір: Завдання українського журналіста за кордоном. — Вол. Мурський: Сучасне невільництво. — С. Купка: Наша чергова праця в Галичині. — Е. Сокович: Дорожнеча життя. — Нота української мирової делеґації в Парижі. — Декларація соціялістів держав, що утворилися на землях б. Росії.—Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Огляд світових подій. — На фронтах. — Критика і бібліографія. — Лист до редакції.

Число з 11. жовтня 1919: А. Хомик: Роль і значіння Славянства в Европі. — Вол. Залозецький: Внутрішня і зовнішня сила розвою. — Листи зі Скандінавії. — Остап Грицай: З Мистецтва. — С. Купка: Наша кооперація за кордоном. — І. Різников: З діяльности Українського Червоного Хреста. — Е. Сокович: Економічні умовини Версальського мира. — М. Ч.: Два з'їзди. — Орест Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Огляд світових подій. — На фронтах. — Критика і бібліографія.

Число з 1. листопада 1919: А. Хомик: Значіння східньо-европейських націй для цілого людства. — О. Т-ий: Теорія і практика при відбудові української держави. — Остап Грицай: Ляхо-Татари. — М. М.: У польському полоні. — О. Т-ий: Лист до сина в день родин. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах. — Критика і бібліографія.

Число з 8. листопада 1919: А. Хомик: Нова політична рівновага в Европі. — Іван Панькевич: Альфред Єнзен. — Остап Грицай: З Письменства і Мистецтва. — Лист з Парижу. — Свято присяги в Камянці. — Є. Сокович: З економічного життя Анґлії. — Quercus: Бавовняна лихоманка. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах.

Число з 15. листопада 1919: А. Хомик: Соціялізм і схід Европи. — Проф. Станислав Дністрянський: Самовизначення народів. — Вол. Залозецький: Про український орнамент. — Г. Г-ко: Модерні „Анґлійці". — За Інтернаціонал соціялістичних студентів. — Протест Академічного Т-ва „Січ". — G. Quercus: Націоналізація копалень. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах. — Критика і бібліографія.

Число з 22. листопада 1919: А. Хомик: Соціялізм і Схід Европи. — Проф. Станислав Дністрянський: Самовизначення народів. — Перша Державна Нарада. — Остап Грицай: З Письменства і Мистецтва. — Табор інтернованих Українців в Перемишлі. — До жінок цього світа. — До французької демократії. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах. — Остання відомість. — Листування Редакції.

Число з 29. листопада 1919: А. Хомик: Два інтернаціонали і союз народів. — Проф. Станислав Дністрянський: Самовизначення народів. — Михайло Лозинський: Рішення Найвисшої Ради в справі Східньої Галичини. — Одповідь пану проф. Томашівському. — З приводу московських кооперативних заходів. — Валентін: З лірики. — Василь Верниволя: Українська військово-санітарна місія в Німеччині. — G. Quercus: Розкол Соціялістичної Партії в Америці. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах. — Критика і бібліографія.

Число з 6. грудня 1919: А. Хомик: Польща і Схід Европи. — М. Кушнір: Україна і Конференція Мира. — Вол. Кушнір: Югославія і Україна. — Остап Грицай: З Письменства і Мистецтва. — N. V.: Лист з Парижа. — Лист з Варшави. — Кл. Я-ко: Лист з Одеси. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах.

Число з 13. грудня 1919: А. Хомик: Річниця. — Вол. Залозецький: Релігійна та національна толеранція. — Остап Грицай: Парія безсмертний. — До історії Копенгаґської Конференції. — Лист з Варшави. — І. Х. Андрій Вязлов.—До педагогів всього світа! — Ф. Савченко: Парляментські вибори у Франції. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політи. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Критика і бібліографія.

Число з 20. грудня 1919: А. Хомик: Анархія публичної опінії. — Проф. Станислав Дністрянський: Статут для Галичини. — Остап Грицай: З Письменства і Мистецтва. — Лист з Варшави. — Літвінов про свою місію. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Ґльоси. — На фронтах.

Число з 27. грудня 1919: А. Хомик: Україна як чинник інтернаціональної політики. — Проф. Станислав Дністрянський: Статут для Галичини. — Лист з Варшави. — Severus: Pro domo sua. — Нота посла Галагана серові Клеркові. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики.—Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Ґльоси. — На фронтах. — Критика і бібліографія. — Лист до редакції.

Число з 3. січня 1920: А. Хомик: Крівавий рік. — В. Кушнір: Замітки до галицько-української політики. — Софія Дністрянська: — Капеля Кошиця. — „Підкарпатська Русь". — Конференція в Дорпаті. — І. Ш-ко: Фінансово-торговельний стан Анґлії. — В. Оренчук: Про пивний промисл на Україні. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд закордонної політики.—Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах.

Число з 10. січня 1920: А. Хомик: Агонія реакції. — В. Кушнір: Замітки до галицько-української політики. — Михайло Лозинський: Дальший торг Східньою Галичиною. — І. Фещенко-Чопівський: Що може дати Україна Західній Европі. — Е. Сокович: Грошове господарство. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Spectator: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. Огляд преси. — Критика і бібліографія.

Число з 17. січня 1920: Сергій Шелухин: Зрадники і патріоти. — Іс. Базяк: Фінляндія. — В. П.: Вперед чи назад? — В. Андрієвський: Велика руїна. — Нота українського посла в Берліні. — Нота російських проґресистів Денікінові. — Валентін: Віршики. — О. Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя.—Spectator: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Листи до Редакції. — На фронтах. — Піря з хвоста. — Критика і бібліографія.

Число з 24. січня 1920: Координація сил. — Андрій Горленко: На сторожі. — М. Кушнір: Наша міжнародня політика. — Що діється на Україні. — Допис з Варшави. — До Редакції „L'Humanite" в Парижі. — Антін Крушельницький: Чергові завдання Українського Уряду і громадянства в справі шкільництва. — Діяльність Української Військово-санітарної Місії у Відні. — Observator: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — За кордоном. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах.

Число з 31. січня 1920: В. П.: Большевики й Україна. — Андрій Горленко: Між двох сил. — Ол. Ковалевський: Про польсько-українські відносини. — Остап Грицай: Про Аннандра та Змія. — У. С. С. Василь Вишиваний: Надія. — Л. К.: Рим. — N. N.: Українці в Парижі. — О. Р.: Камянець під польською владою. — Нота Уряду Української Народньої Республики до Найвищої Ради Антанти. — До Високого Уряду Річі Посполитої Польської. — Польська влада на Україні. — Орест Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах. — Піря з хвоста.

Число з 7. лютого 1920: Ф. Слюсаренко: Роспад Росії і організація національних сил. — Остап Грицай: Кістяк. — У. С. С. Василь Вишиваний: Чорногора. — Українська Республиканська Капеля в Бельгії. — М. К.: Дещо про „галицьку політику" в Парижі. — Ю. Р.: Варшава. — Микола Євшан (некрольоґ). — Гейне з Пирятина: Горе дипльомата. — В. В.: Стратеґічна ситуація на Сході. — Observator: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Піря з хвоста. — Лист до редакції. — Останні вісти.

Число з 14. лютого 1920: На вулькані. — В. В.: „Вся власть народу". — Осип Назарук: Не на злобу дня. — Александер Ковалевський: Документ. — Іс. Базяк: Конференція окраїнних держав в Гельсінґфорсі. — Г. В.: Українська Республиканська Капеля в Бельгії і Голяндії. — М. Лозинський: Куди ідете? — Отвертий лист до редакції „Вперед". — До нар. цівілізованого світа: — Орест Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — На фронтах. — Піря з хвоста.

Число з 21. лютого 1920: Ф. Слюсаренко: Традиція державности. — Володимир Сальський: — Східне питання (Аналіз стратеґічно-політичного становища на Україні у 1919 р.). — Осип Назарук: Друга пекуча справа. — Остап Грицай: Невольник. — Концерти Української Республиканської Капелі у Льондоні. — М. Багриновський: С приводу листа д. Винниченка. — Ф. Матушевський: Матеріяльні сили України. — Каменець! — Н. К.: Лист з Америки. — Наші полонені в Італії. — Ноти і заяви до польського правительства. —Андрій Чекановський: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Останні вісти.

Число з 28. лютого 1920: А. Г.: Завірюха. — Павло Чижевський: Війна, большевизм і майбутня сітуація. — Володимир Сальський: Східне питання. Аналіз стратеґічно-політичного становища на Україні в 1919 р. — Олександер Ковалевський: Проблем. Влада й громадська опінія. — Осип Назарук: Третя пекуча справа. Про Угорську Україну. — А. В.: Предпарлямент. — Фляндрія і Українська Республиканська Капеля. — Гейне з Пирятина: Коло дверей раю. —Андрій Чекановський: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси.

Число з 6. березня 1920: В. П.: За чиї гріхи? — Павло Чижевський: Війна большевизм і майбутня сітуація. — Остап Грицай: Про султана та про його жінку. — Осип Назарук: До суду! — Д. Дороженко: Українська Академія Наук у Київі й її праця в 1919 році. — Базяк Іс.: Дорпатський мир і большевицькі перспективи. — Ліга незалежности в Женеві. — Старий журналіст: З хвиль життя. — Орест Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Андрій Чекановський: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Лист редакції.

Число з 13. березня 1920: В. П.: Наш песимізм. — Александер Ковалевський: Проблеми. — Василь Вишиваний: Як будувати. — Др. Я. Окуневський: Санітарні відносини на Україні.—Александер Ковалевський: Шевченкові свята. — Українська Республиканська Капеля в Льондоні. Василь Вишиваний: Нариси. — Старий журналіст: З хвиль життя. — Андрій Чекановський: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Критика і бібліографія.

Число з 20. березня 1920: В. П.: Ще про трьох китів. — Павло Чижевський: Війна, большевизм і майбутня сітуація.—Алекс. Ковалевський: Без маски. — Осип Назарук: Українські політичні партії і їх союзи. — Др. Андрій Окопенко: Оздоровлення України. — Ціпківець: Закон про вибори, виданий радою московських комісарів. — Галицький Старшина: „Ідіотизм". — Старий журналіст: З хвиль життя. — Андрій Чекановський: Огляд міжнародньої політики. —Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Лист до редакції.

Число з 27. березня 1920: Александер Ковалевський: Signum temporis. — Осип Назарук: Українські політичні партії і їх союзи. — Остап Грицай: Етруційська ваза. — [illegible] Війнський: Рятуйте дітей! — Василь Пачовський: З Закарпаття. — Старий журналіст: З хвиль життя. — Орест Даскалюк: Огляд соціяльно-економічного життя. — Андрій Чекановський: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Від редакції.

Число з 3. квітня 1920: Алексан. Ковалевський: Слабі нерви. — Проф. Станислав Дністрянський: Реформа правних і суспільних наук. — В. Оренчук: Фінансова кріза. — І. Шафаренко: З Англії. — А. П.: Лебединий спів демократії. — Старий журналіст: З хвиль життя. — Андрій Чекановський: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Критика і бібліографія. — Листи до редакції.

Число з 17. квітня 1920: Остап Грицай: Христос Воскрес. — Ол. Неприцький-Грановський: Прапор України. — Степан Рудницький: Чому це так. — Василь Вишиваний: Сектанти. — В. П.: Перш[illegible] — Александер Ковалевський: Нігілісти. — А. Метлинський: В Бельгії. — А. Горленко: Скандалісти. — П. Чижевський: „Відродження нації". — Осип Назарук: Штука убогих. — І. О. Бочковський: Т. Г. Масарик. — Н-р: Концерти Української Республиканської Капелі в Бельгії. — Василь Савин: Тумання. — Михайло Рудницький: Партійники. — Клавдія Ягненко: Куций. — Ціпківець: Інтеґрал. — Старий журналіст: З хвиль життя. — Декларація Українського Національно-Державного Союза. — Андрій Чекановський: Огляд міжнародньої політики. — Україна. — Польща. — Росія. — Міжнародне життя. — Економічна хроніка. — З українського життя на чужині. — Огляд преси. — Листи до редакції.

(Зміст дальших випусків подамо в слідуючім числі „Свободи").

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

U. S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

S. S. "SUSQUEHANNA"

З НЮ ЙОРКУ ВПРОСТ ДО

БРЕМЕН і ҐДАНЬСКА

ДНЯ 22-го ВЕРЕСНЯ

Кабіна до Бремен від $175 до $200, до Ґданьська $225
Третя кляса до Бремен $125 до Ґданьска $135
Доплата податку военного $5.00.

Голоситись до:

45 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
або до місцевих агентів. 94—

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузі, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, в ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузі, чи Вам лічене що поможе.

Др. Кауфман лічить всі отсі недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною приміняючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затроєння і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болі голови, завороти, болі крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, параліж, випадане волося. Лічить всі жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ

ДР. РУССЕЛЬ

Першою річею, яку Ви хотіли би знати є „ДЕ НАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли Ви звернете свої кроки до офісу Д-РА РУССЕЛЯ, 176 EAST JEFFERSON AVE., ОДНІ ДВЕРІ НА СХІД ВІД ВУДВАРД ЕВЕНЮ, ДІТРОЙТ, МІШ, там найдете без втрати часу ДОСВІДЧЕНОГО СПЕЦІЯЛІСТА, за котрим Ви шукаєте. Коли навідаєтесь у Д-РА РУССЕЛЯ, Ви побачите, що він дуже старанно досліджує стан Вашої недуги, щоби віднайти докладно де і нащо Ви терпите. Його офіси є заосмотрені найновійшими науковими апаратами. При їх застосованню і широкому знанню недуг самим д-ром Русселем, всякі ошибки є неможливі.

МОЇ ЧУДОВІ УСПІХИ

в лічению недуг як острих так і хронічних, є наслідком того, що я досліджував сі недуги через ціле моє життє. В додатку мої офіси є заосмотрені в найновійші інструменти і прилади, електричні, вібраційні і механічні, і не щадиться нічого, що лише може бути корисне для моїх пацієнтів. Коли мене відвідаєте сейчас, то будете могли оцінити, чи Ви повинні чекати дальше аж промине всяка надія до вилічення себе з недуги, без згляду який є її стан або як вона довго треває. Затим коли хочете зістати вилічені, наука і досвід приверне Вас знов до сили, здоровля і щастя.

ПОРАДА І БАДАНЄ ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер. В неділі від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

DR. RUSSELL, 176 EAST JEFFERSON AVE., одні двері на схід від Woodward Avenue. DETROIT, MICH.

ТЕРПЛЯЧІ МУЩИНИ

Dr. MESSEC,
124 No. 8th Street,
Philadelphia, Pa.

на недуги кровні і скірні, вичерпанне, нервовість, притуплений і розсіяний ум, слабости нирок і міхура, слабі нерви, недуги катару і т. д.

ВИ ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧИ
Я ДАЮ РЕЗУЛЬТАТИ

скоро, стало і по малій ціні без перерви часу у Вашій роботі. Коли Ви не могли осягнути поміч у Ваших доляглєвостях і попалисьте в зневіру і починаєте тратити надію, зголосіться до мене, щоби я Вас збадав і побачив, що для Вас можу зробити. Я маю 20-літну безперервну практику в медицині і опереванню в стейті Пенсильвенія лічення хронічних недуг, нервових і скомплікованих слабостий а Ви осягнете користь з мого досвіду, бо я заопікуюсь Вами особисто кождого часу як Ви прийдете. Я буду лічити Вас найліпшими модерними і науковими методами якими лиш розпоряджаю, так електричними як і медичними. Колиб я не міг після свого осуду Вам помочи, то я Вам скажу. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьтеся мене.

НОВА МЕДИЧНА СИСТЕМА

Електричне лічення і пряме застрікування крови через щіплення бензольсом і серум, яких я уживаю запевнять Вас про добрі успіхи.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street
СПЕЦІЯЛІСТ PHILADELPHIA, PA.

ПОРАДА ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: щодня від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 10. до 1. в полудне.

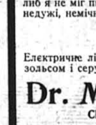

Навідайтесь сейчас до **Doctor ZINS**

СПЕЦІЯЛІСТА З ПОНАД 25-ЛІТНОЮ ПРАКТИКОЮ.

Др. ЗІНС лічить хронічні недуги, нервові, серця, жолудка, печінки, нирок і міхура, неправильности мочові, секретні недуги, і у всіх случаях нервового ослаблення. В случаю ЗАТРОЄННЯ КРОВИ застосовується до найліпших і добре звісних, досконалих і новітних метод. МУЩИНИ, котрі є недужі, ослаблені, бліді, вичерпані і знеохочені, найдуть опіку на всяку їхню недугу. Коли стан недуги є відповідний, причину легко усунеться і здоровлє повертається. 102—

ПРИЙДІТЬ НА БЕЗПЛАТНУ ПОРАДУ.

Не буде Вас нічого коштувати, щоб збадав Вас др. Зінс. Винагорода за його методу є дуже уміркована і не перевисшає ціни, яку кождий чесний чоловік хоче заплатити. Богато недужих мущин іде сотки миль, щоб найти поміч. Досліди попереджаючі лічення переводиться на крови системою Вассермана і бадається мікроскопом для докладного справдження прояв недуги і впливу лічення.

СПОСІБ ЛІЧЕННЯ найпрактичнійшими методами.

DOCTOR L. ZINS,
110 East 16th Street,
NEW YORK, N. Y.

ОФІСОВІ ГОДИНИ: Щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер, в неділі від 10-ої рано до 4-ої пополудни.

Микола Залізняк.

КОРОЛЬ ТА НАРОД.

(Картина з історії Анґлії).

Давно се діялося, року 1649. Анґлійці взяли в полон короля Карла першого, судили його, засудили на смерть і скарали. За що-ж його судили? І як піддані могли взяти в полон свого короля?

Судили його за те, що він зламав закони Анґлії. А взяти в полон та скарати пощастило через те, що сила була на боці незадоволених.

Ще до часів панування Карла І. добилися вже Анґлійці богатьох прав і жили в порівнанню з иншими народами не зле. Король кермував державою не самодеравно. Наприклад, не міг він закони видавати та податки накладати без згоди парляменту. А парлямент се було зібранне богатих панів (льордів, як вони в анґлійців звуться) та виборних людий.

Коли парлямент не хотів затвердити податків, король був без гроший, і він нічого не міг робити: адже не можна без гроший воювати, урядників наймати, серед розкошів та потіх жити.

Таксамо не міг король без згоди парляменту закони видавати: не міг, значить, перемінити лад, що встановився в Анґлії протягом кількох столітъ.

Крім того не мав король війска, щоби силою примушувати Анґлійців робити так, як йому бажаеться. Бо не було тоді загальної військової повинности, яка тепер у нас: не було, значить, і війска постійного, яке король міг би послати проти народу. Усі, до служби годящі, мусіли тільки трохи побути в народній міліції, що збиралася в кождому окремому повіті (графстві). Через се всі здорові чоловіки, коли треба було, змогли-б битися і зброю всі мали. А коло короля було завсіди тільки трохи наймлених жовнірів, та й ті, доки се їм корисно було, служили, й завсіди службу свою могли покинути.

Розуміється через те не міг король по своїому робити; доводилося йому дбати, щоби парлямент нічого не мав проти його наказів та розпорядкень. Анґлійці дуже добре сей лад використали. Потрохи добилися вони від короля таких законів, які обороняли життє та маєток усіх громадян від королівської та урядової сваволі. Після сих законів ніхто не мав права арештувати Анґлійця та без суду карати або відібрати від нього маєток, або вимагати яких податків. Для всіх закони були однакові. І всі однаково мусіли сих законів слухати. Доглядали за правильним виконуванием законів представники народу в парляменті.

Та про те не про весь анґлійський народ дбав парлямент, і не завсіди видавав він такі закони, що всім на користь були.

Збиралися до парляменту лишень самі зожні люди; звісно що через се не дуже то вони про бідних дбали. Були в парляменті великі пани (льорди); мали вони по ріжних ґрафствах дуже богато землі. Землю сю колись подарували їм королі за їх службу. Були серед льордів і духовні особи (архиєреї, наприклад), що теж великими добрами володіли. Всі льорди збиралися окремо від инших в так званій висшій палаті. А до нижшої палати збиралися посли. Та не весь народ вибирав їх. Виборцем та послом тільки той міг бути хто мав досить великий прихід (себто істнував високий виборчий ценз); через се проходили до парляменту самі маґнати, а від міст купці та хазяї великих робітень. І дбав парлямент про користь самих панів та купців.

Пани всю землю захопили; селяни тільки працювали на ній за гроші та відробітки. Та вони з давних давен жили на тих самих місцях, орали землю, і всі гадали, що й надалі так буде. Адже пани землю від короля одержали, і селяни думали, що поки король не відбирає її від панів, вони не можуть відібрати її від селян. Одначе не так сталося. Для панів кориснійше було займатися годівлею овець бо треба було богато вовни на виріб сукна та иншого краму. Почали пани пасовиска огороджувати та великі отари овець розводити. Се селянам шкодило дуже, бо перше вони користали вільно з панських пасовиск та лісів. Згодом дібралися пани й до нив селянських: почали селян зганяти, й на місце нив та сел появилися пасовиска овечі.

Нічого не могли селяни проти сього вдіяти: адже вони не мали паперів на володіннє землею, і держали її згідно по звичаям. А сила на панськім боці була: адже закони пишуть та судять самі пани. Через се парлямент не забороняв панам огорожувати громадські пустирі та пасовиска, через се нарешті всі землі признано власністю панів, а селяни стали на землях сих тільки арендаторами (фермерами).

Разом з землею набрали пани такої сили, що почали по своїй волі порядкувати всіма справами по повітах (графствах). Король настановляв їх старостами (шерифами), начальниками міліції та мировими суддями, що тоді не тільки судили, а ще й завідували поліцією. По зарядах ґрафств майже зовсім не було королівських чиновників-урядників; всі посади займали місцеві пани. Деяких настановив король, иних людність вибирала (не вся, лише грошовита). Через се й місцеві уряди дбали тільки про користь богатих людий.

По містах таксамо лад був на користь богатих. Тільки за давніх часів міська управа дбала про всіх горожан; се тоді, як не було ще великої ріжниці між богатими та убогими. Міста залюднювали ремісники та купці; та великих склепів і великих робітень тоді не було; ремісники працювали з своєю сімєю та учнями. До часів короля Карла І., однак, набралося по містах много хазяїв, що мали вже великі робітні, майстрів підмайстрів та учнів. Тепер сі підмайстри та учні вже не мають спромоги, розпочати своє власне діло; все життє своє мусять вони працювати на хазяїв, як робітники. Міська управа не дбає вже про те, щоби їм було добре жити, бо тепер верховодили виборні від хазяїв та купців. Вони забороняють міським робітникам засновувати запомогові товариства, домагатися більшої плати, красшого харчу та помешкання, зменьшення робочого дня й т. ин. Всіма способами переслідують вони безробітних, щоби примусити їх працювати за невеличку плату. Коротко кажучи, вони допомагають хазяям грабувати робітників.

Таким чином і по селах і по містах зявилося богато зовсім убогого, знедоленого люду. А поліція, вірна слуга хазяїна, суворо карала старців та волоцюг, хоч були се часто звичайні безробітні міські ремісники або селяни, в яких пани одібрали землю. Звичайно всі сі бідарі були дуже незадоволені з лихого ладу. Та за мало ще були зеднані і не могли всі разом виступити до боротьби за красшу долю.

Серед инших верств суспільности теж потроха набиралося незадоволення, тільки причини сього незадоволення тут були инші, та й вимоги свої могли незадоволені силою підтримати. Незадоволені були фермери-арендатори та дрібне панство, хоч їм в порівнанню з иншим людом ще добре жилося.

А незадоволені вони були з того, що занадто мало прав мали, занадто невелику участь брали у державних справах, якими порядкували богачі. Незаможні гадали, що за такого ладу не досить захищено їх інтереси, й вони легко можуть опинитися серед знужденних селян або наємних робітників. А тимчасом вони розуміли своє значінне: адже вони платили податки, служили в міліції і займали нисші посади в управі громадою. Вони звикли носити зброю, так що в потреб силою могли підтримати домагання прав для себе. Проте; до часів Карла І. не було ще для сього доброї нагоди, та й сили ще мало було. До того й сподіватися запомоги ні від кого було: народ був дуже пригнічений і висші стани не бажали ніяких перемін. Вони на свою користь захопили всю власть; королі попередники Карла І. дбали, щоб не сваритися з парляментом, бо вони завше потребували гроший на війни та утриманнє своєї челяди; а одержати гроший без згоди парляменту вони не могли. Король правив через висші кляси; сі останні так щасливо вели справу, що до часів Карла І. Анґлія зробилася одною з найдущих держав в Европі; инші держави силкувалися жити з нею в згоді, бути в спілці з нею, щоб на випадок небезпеки мати від неї поміч.

Таксамо поважне місце заняла Анґлія і в промисловости та торговлі.

Анґлійські торговельні кораблі плавали по найдальших морях, купці торгували з маловідомими тоді країнами. Анґлійські матерії з вовни та инші вироби розвозилися по цілому світові, а замісць них купці привозили коштовний заморський крам, щоби продавати його в Анґлії та инших европейських країнах.

Анґлійці мали право пишатися своїм рідним краєм, бо Анґлія була богатою та дужою країною, бо закони боронили її мешканців від насильств ріжного начальства красше ніж деинде. А погані сторони її ладу — убожество та гірке становище низших кляс людности — здавалися непереможними; вони істнували тоді всюди (як і тепер).

В такому стані була Анґлія, коли на престол сів батько Карла І. Яків І, а після його смерти і сам Карл. Вони одержали анґлійський престіл через те, що доводилиня найблизшими кревними королевій Єлисаветі Тудор, котра померла бездітною; але самі вони прозивалися инакше (Стуартами) й родом були з иншої сумежної з Анґлією країни Шотляндії, де царювали їхні батьки.

Яків виховався й довго жив у Шотляндії. Він не любив анґлійських звичаїв не хотів знати давних анґлійських законів; йому бажалося-б усе повернути на свій лад. Таксамо і виховав свого сина. Яків намірявся одібрати від парляменту його права й порядкувати самовладно, без згоди народних заступників. Він гадав, що королі просто від Бога одержали свою власть, і що ніхто не має права тягти його до відповідальности. Сю думку він радий бувби прищепити всім своїм підданим, щоб вигіднійше було панувати над ними. І богато людий мали такісамі думки, як він. Деякі щиро вірили в те, що люди не можуть без самодержавної влади обійтися, бо вони лихі та попсовані. Иншим просто було кориснійше під самодержавством.

Та богато людий трималося цілком инших думок: вони не признавали, що королівська власть має божеське походженне, вони були певні, що король має свою власть з ласки народу й перед народом мусить відповідати; вони думали, що король нічого не може робити без згоди народних заступників, і що народ може потягти короля до відповідальности, коли буде з нього незадоволений.

Прихильники сих двох ворожих думок склали немовби дві ворожі партії.

Сьому богато допомагали ще релігійні суперечки. Майже століттє перед тим король Генрих перемінив устрій анґлійської церкви. За згодою парляменту (який тоді ще не мав богато сили), він оголосив себе головою церкви й захопив в свої руки всю духовну власть. Священики та архиєреї поробилися звичайними королівськими урядниками в церковних справах; церковні маєтки одібрано і продано, щоби наповнити королівську скарбницю, або роздаровано королівським прибічникам. Потім, за самого Генриха та його наступників переміган що анґлійська церква зовсім одмінено церковну службу та символ віри, ділилася від римо-католицької (перед тим Анґлійці були католиками і в справах віри слухали папи римського).

Не всім сподобалася така переміна. Адже важко міняти віру з королівського наказу. Богато католиків бажало й надалі лишитися католиками; а знов ті, що були незадоволені з католицької віри та устрою католицької церкви, гадали, що король занадто мало зробив перемін; вони бажали зовсім перемінити церковний лад. З наказу короля, і католиків і тих протестантів переслідувано й карано за те, що вони не слухали його. Се тяглося і при наступниках Генриха, протягом цілого століття. Але протестантів ставало все більше; вони бажали вільно обговорювати релігійні питання. Бачучи, що се неможливо за тодішного ладу, вони гадали, що треба сей лад перемінити і взагалі дати людям більше волі.

Серед ворогів необмеженої королівської самоволі більшість були протестанти. Серед купців та дрібного панства, що посилало своїх заступників до низшої палати, протестанство дуже поширилося. Протестанти бажали добитися волі віри, бажали заховати в парляменті свою власть, основану на давніх анґлійських законах.

Навпаки, висші королівські урядники та духовенство (особливо висше), а також частина льордів були на боці короля. Майже всі вони визнавали католицьку або анґліканську (запроваджену Генрихом VIII.) віру. Католики сподівалися, що король дозволить їм вільно вірити та молитися на свій лад, коли вони за ним стоятимуть. Анґлікани боялися, що коли верх візьмуть протестанти, вони втратять свої посади та здобутки. Опріч того всі честолюбні та зажерливі люди лекше могли дійти свого за королівської самовлади, ніж за народнього представництва. Вельможні льорди теж були проти того, щоб народні представники брали участь в порядкованню державними справами, й бажали ще більшого зміцнення королівської влади.

В таких обставинах почалася боротьба короля проти парляменту. Протягом усього панования Якова суперечки не вгасали. Парлямент забороняв накладати нові податки, яких треба було королеви та не треба народови. Тоді король спробував самовільно визначити податки та зібрати їх. Він довго не скликав парляменту, а потому купував виборців, щоби вони давали голоси на його прихильників. Старався навіть своєю волею закони видавати. На всі посади настановляв тільки своїх прихильників, і суддів, що осуджували його вчинки, проганяв і карав; немилих собі людий запроторював без суду до вязниць; знов почав переслідувати протестантів та всіх вільнодумців. Коротко кажучи, він всякими способами ломав закони та звичаї Анґлії. І незадоволенне проти сього все більшало.

До того і Яків і Карл нещасливо воювали і укладали некорисні для Анґлії умови з иншими державами. Се шкодило торговлі, й незадоволенне торговельно-промислової кляси зросталo. Всюди відчувалася потреба перемінити поганий лад.

Нарешті, р. 1629, Карл І. почав ще гірше поводитися: він розпустив парлямент, що не догодив йому, і рішився не скликати його більше. Протягом 11 років король панував самовладно. За сей час він на всі посади повизначав своїх прихильників, сам видавав закони, визначав податки й посилав війско стягати їх. Суди стали підкупними. Ніщо більше не захищало особу та маєток громадян від сваволі уряду. А тим часом королівські помічники силкувалися зібрати велике постійне війско, щоби можна було втихомирювати народ, як що він почне бунтуватися, та тримати його в покірности.

Протягом сих 11 років незадоволенне Анґлійців страшенно зросло. Коли року 1640 король знов скликав парлямент, обидві палати поставили рішучі вимоги королеви. Було видко що палямент наважився не поступатися. А скликати парлямент король мусів через те, що в Шотляндії вибухли розрухи, й треба було гроший та війска, щоби здавити бунт.

Та парлямент не квапився втихомирювати повстанців. Перше, ніж дати гроші, він бажав обміркувати, чи законне все те, що поробив Карло протягом свого 11-літнього самовладного панування. Карл розпустив парлямент і спробував робити по давньому. Але вся людність Лондону так обурилася, що се показалося небезпечним, а купці рішучо відмовили дати королеви гроший. Тим часом війско, післане до Шотляндії, майже без опору дозволило шотляндцям захопити чотири анґлійські ґрафства. Богато людий уважало шотляндців визволителями Анґлі від королівської сваволі.

Хоч не хоч, довелося королеви знов скликати парлямент (в осени 1640 року). Майже жадного прихильника короля нарід не вибрав: зібрало ся чимало ворогів необмеженої королівської влади. Про те ніхто ще не насьмілювався потягнути короля до відвічальности за всі його переступи. За те королівського улюбленця й першого міністра Страффорда потягли до суду й покарали смертю — він найбільше обстоював за необмежену королівську владу й організував постійне війско для його оборони. Потягли до суду й архиєрея Лоуда, що пробував відновити деякі католицькі звичаї й переслідував пурітан (так звалися анґлійські протестанти). Король навіть не обстав за своїми улюбленцями.

Щоби нові беззаконства не могли повторятися, видав парлямент закон, після якого король мусів скликати парлямент раз на три роки (инакше парлямент сам міг зібратися). Також після нового закону король вже не мав права розпустити парлямент без його згоди. Усіх тих, кого посадив король незаконно до вязниць, випущено. Парлямент склав довгий спис противзаконних учинків короля й домагався, щоби вони більше не повторювалися.

Карл спробував арештувати найвизначнійших з поміж ворожих йому членів парляменту, та вони втікли, а серед громадянства сей учинок короля викликав обуренне, й багато людий отверто перейшло на сторону парляменту. Ставало видко, що лагідно справа не скінчиться. І король і парлямент почали набирати війско, щоби силою добиватися свого.

В осени року 1642 наступила перша битва між королівським та парляментським війском; за нею пійшли другі. Здебільшого перемога була на боці парляментського війска. Допомагало сьому те, що війско парляменту складалося з народньої міліції, якою порядкував парлямент. Війско було зорганізоване демократично — люди низького роду могли дослужитися до вільних посад. Жовніри парляменту боронили права й волі анґлійських громадян; вони розуміли важність та справедливість своєї справи. Боронили вони також волі віри, бо король був прихильником католиків та анґліканів, а більшість парляментського війска були пурітани або сектанти.

Королівське війско складалося з льордів, їхньої челяди та найманих жовнірів; значить, більша частина того війска билася не за дорогу для них справу — але за гроші, а челядники з примусу. Понятте про обовязок, про честь, не богато важили в королівських жовнірів, дисципліна майже не істнувала, й війско короля то був жорстокий та розбишацький натовп.

Тож не диво, що парляментське війско перемагало сей натовп.

Та швидко між парляментом та його війском почалися незгоди. Війско бажало ґрунтовнійших перемін, ніж парлямент. Адже жовніри сього війска набиралися з посеред тих, що й давнійше до Карла І. були незадоволені. В міліції служили дрібні урядовці, заможні господарі, небогаті міщани — коротко кажучи, самі ті, що брали малу участь в порядкуванню державними справами й бажали собі більше прав. Тепер вони отверто ставили свої домагання.

Вони бажали, щоб уся законодавча власть перейшла до низшої палати, себто в руки народних послів. Сих представників мали були вибирати не самі тільки заможні, як перше було, а всі самостійні дорослі громадяни Анґлії.*) Вони бажали, щоби скликано новий парлямент, і щоби кождий міг вірити й молитися, як сам схоче; щоби про всякі справи можна було вільно говорити й писати; щоби нікого не брали до вязниці без суду; щоби закон захищав маєток від сваволі королівських урядовців. Вони бажали також, щоби всіх урядників вибирав народ з поміж місцевих людий; щоби податки розкладалися справедливо; щоби не було постійного війска, так шкідливого народови, але народня міліція.

Всі ті вимоги дуже не подобалися більшости членів парляменту, та воно й не диво: адже за такого ладу богатим купцям та панам довелосяб поступитися частиною своїх прав на користь дрібних земельних власників, фермерів і незаможних міщан. Та війско поки-що було потрібне парляментови, бо без нього він не мав би сили, щоби боротися з королем. Через се парлямент дбав, щоб до якогось часу бути в злагоді з проводирами війска. Але рівночасно починає вести з королем переговори, щоби швидше прийти до згоди й розпустити неспокійне війско.

Тимчасом серед війска все більшало незадоволенне; війско починало тратити надію на те, що парлямент зробить щось для задоволення його домагань; воно почало догадуватися, що парлямент погодиться з королем, і народ зостанеться без усього.

Король слідив за суперечкою між парляментом та його війском; він сподівався через сю суперечку дійти свого й не дуже спішився приймати пропозиції парляменту. Але він помилився в рахунках.

В Шотляндії, яку ніяк не могли втихомирити, короля взяли в полон. За великі гроші віддали його Шотляндці парляментови. Король повернувся до Анґлії майже як полоняник своїх підданих. Про те парлямент все ще бажав погодитися з ним. Тоді війско береся до рішучих способів боротьби; воно бачить, що не можна дійти до згоди з королем, що він і думки не має додержувати своїх обіцянок, що він тільки про себе дбає, а не про добро країни. Серед членів парляменту теж чимало було прихильників рішучих способів боротьби.

Війско захоплює в свої руки короля, силою проганяє з парляменту своїх ворогів і починає порядкувати. Над королем за всі його злочини визначаеться суд.

Розуміється, король не вважає сего суду законним; він каже, що піддані не мають жадного права судити своїх королів, бо королі панують „з божої ласки". Та судії, серед котрих були й знавці анґлійських законів, узнали, що король зрадив рідну країну й зломив основні закони Анґлії. За сі злочини суд засудив короля на кару смерти. Року 1649 Карла Стуарта „колишнього короля Анґлії", що зломив закони королівства, покарано смертю.

Ся кара показала, що висша власть належиться народови, а не королеви, що король панує „з ласки народу", а не „з ласки божої" і панує тільки доти, доки народ його терпить.

Так скінчилася боротьба короля з народом. Король домагався необмеженого панования; для того силкувався він силою переконати анґлійський народ, що він панує „з божої ласки".

Парлямент виступив в обороні давних законів, виборених від попередних королів, які обмежували королівську власть. Та парлямент ще поважає особу короля; він зовсім не бажає знищити королівську власть, а хоче, щоби король по давньому порядкував державними справами через висші кляси.

Війско домагається належної участи в порядкованню державними справами для тих кляс суспільности, що недавно вбилися в силу. Воно не має шаноби супроти старих законів та звичаїв, бо вони не корисні для нього. Особа короля зовсім не здається йому недоторканою. Як тільки вияснилося, що король стоїть на перешкоді до нового, красшого державного ладу, війско готове було скарати короля. І скарало, бо мало силу на те.

*) Після нового закона мали виборче право усі власники (буржуа). Не мали виборчого права всі наймані робітники та ті, що користали з громадської допомоги. Отже, як бачимо, хоч новий закон і був демократичнійший від попереднього, але йому ще далеко було до справжнього демократизму.

Columbia
Українські Рекорди.

ПРИЙМІТЬ СИХ АРТИСТІВ ЯК СВОЇХ ГОСТИЙ

10 Inch $1.00

E-4515 — На ярмарку. Іван Петляк і Грицько Коґут. / В Києві. Іван Петляк і Грицько Коґут.

E-4516 — Баламути. Потпурі. Токаренко, дует. / Віють вітри. Токаренко, дует.

Придбайте до товариства Ваших приятелів, котрі Вас часто навідують, Івана Петляка і Грицька Коґута, знаменитих українських артистів. Вони упремнять гостину Вам і Вашим приятелям, і Ви їх можете мати кождого вечера, і коли схочете, на рекордах Колюмбія. Вони будуть співати „На ярмарку" і „В Києві" з невисказанням для Вас і Ваших приятелів вдоволенням. Придбайте також до товариства Ваших сталих гостий артиста і артистку І. Токаренко. Вони будуть приспівувати Вам любі українські людові пісні при акомпаніяменті гармонії. Коли сі артисти будуть в Вас гістьми, то скоро переконаєтесь, що Ваша хата стане осередком доброго товариства Вашого суспільства. Сі гості не дорогі і зовсім не їдять.

СІ ЗНАМЕНИТІ АРТИСТИ ПРИЧИНЯТЬСЯ ДО ЗВЕСЕЛЕННЯ ВАШИХ ГОСТИЙ

E-1313 — Дід рудий. М. Мироненко, тенор. / Ой, здорова чорнобривка. М. Мироненко, тенор.

E-3949 — Баламути. Свист сольо, з акомп. оркестри. / Чумак. Свист сольо, з акомп. оркестри.

E-3772 — Ох, я нещасний. Д. Медовий, тенор. / У сусіда хата біла. Д. Медовий, тенор.

Спитайте у Вашого продавця о новий каталог Міжнародної Інструментальної Музики

Кождий продавець Columbia радо відограє для Вас сі рекорди зовсім безплатно. Він дасть Вам також катальог українських рекордів Columbia. Жадайте їх у него.

Коли купуєте плити, то жадайте тільки плити „Колюмбія" і подайте число плити.

Звертайте увагу на сю торговельну марку на всіх плитах Колюмбія.

Рекорди Колюмбія віддають найліпше голос на Колюмбія Графоньола. Ціна $32.50 до $2,100.00.

COLUMBIA GRAPHOPHONE COMPANY

ВИТНІТЬ ПОВИСШЕ ОГОЛОШЕННЄ, ЗАЗНАЧІТЬ ХРЕСТИКОМ У СІМ ОГОЛОШЕНЮ ТОЙ РЕКОРД, ЯКИЙ ВИ ХОТІЛИБ КУПИТИ, ВИПИШІТЬ ПОНИЗШЕ СВОЄ ІМЯ І АДРЕСУ І ВИШЛІТЬ ЦІЛЕ СЕ ОГОЛОШЕННЄ ДО НАС ВРАЗ З ЧЕКОМ, ЕКСПРЕСОВИМ АБО ПОЧТОВИМ МОНІ ОРДЕРОМ НА ПОКРИТЄ НАЛЕЖИТОСТИ ЗА ВИБРАНІ РЕКОРДИ, А МИ ВИШЛЕМО ВАМ СІ РЕКОРДИ СЕЙЧАС ОПЛАЧЕНО ЧЕРЕЗ „ПАРСЕЛ-ПОСТ".

ІМЯ ____________________

УЛИЦЯ І ЧИСЛО ____________________

МІСТО ____________________ СТЕЙТ ____________

Адресуйте лист до:

WIDENER'S COLUMBIA SHOPS, Dept. Fl. 13, 411 Fifth Avenue, NEW YORK CITY.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаємо. За одно поміщенне платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошенне з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаємо оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і нападів на других продавців.

Не належиться ждати відповідий на листи в справі оголошень, подаваних на адресу „Свободи", бо на такі листи адміністрація не відповідає, але передає їх сторонам, які подали оголошенне. Від сторін належить сподіватися відповіди.

Пошукую своїх краянів **ІВАНА ДИБЛЯ** і **СТЕФАНА ВАТАМАНЮКА**, із села Рожнів, повіт Снятин, Галичина. Мають перебувати в нюйорськім стейті. Хтоби про них знав, або вони самі, прошу зголоситись на понизшу адресу: OLEKSA RYZKO, 1852 Davenport Ave., N. E., P. O. Cleveland, O. 102-03

Пошукую свого брата **ЮРКА БУГАЙЧИК**, з села Бітля, повіт Турка, Гал. Перебував перед 18 роками в Пенсильванії. Хтоби о нім знав, або він сам, зволить зголоситись ласкаво на адресу: NASTUNIA BUHAJCZYK, P. O. Riverside, N. J. 91-02

Пошукую свого вуйка **ФЕДЯ ІВАСЬКА**, родом з Вишинки Великої, а жив в селі Долина, повіт Городок, Галичина. В Америці перебуває около 15 літ. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголоситися на адресу: WASYL BALANDIUCH, 8103½ Quincey Ave., Cleveland, Ohio. 0-03

Пошукую своїх краянів з села Коссів, повіт Чортків, Гал., і прошу їх зголоситися на адресу: T. CZERNIECKI, Box 782, Auburn, Wash. 101-02

ПОШУКУЄТЬСЯ інтелігентної української панни, з поправним знанием української і англійської мови, на посаду секретарки. Зголошуватися до: UKRAINIAN SECTION, American Red Cross, 1107 Broadway, New York City. 101-02

НА ПРОДАЖ гросерия і стор делікатесів, добрий бизнес, в добрім місци. Ціна приступна для кождого. Голоситись до стору під ч. 504 East 6th Street, New York, N. Y. 02-04

НА ПРОДАЖ гросерия і штор делікатесів, в добрім місци і добрий бизнес, серед наших людий. Враз з уладженням і стаком. Ціна умірковaна. Продаєсь з причини виїзду до краю. Голоситись до штору: 65 Gregory St., Jersey City, N. J. 100-02

ГРЕКО-КАТ. церков в Форд Сіти, Па., пошукує від 1-го вересня дякоучителя, котрий би мiг провадити хор співу, школу, і давати представлення. Платня $90.00 місячно. Прошу голоситись на адресу: VOLODIMIR SZOSTACZKO, Ford City, Pa. 02-04

НА ПРОДАЖ або до **ВИНАЙМУ** в Malaga, N. J. 21 АКРІВ, з того 6 оброблених а решта дрібний ліс. 10 хвиль ходу до стації. Що години трен до Філядельфії. Земля урожайна і легко справна. Будинки нові. Хата на 5 покоїв, стайня на 2 корови і коня, шопа, дровітня, шпихлір, 4-ри курники і молодий сад. Зимою можна робити в шапі. Ціна $2500, з того готівки $1000.00. Ціна винайму $10.00 місячно. Голоситись на адресу: REV. ALEX PELENSKY, 706 Warren St., Berwick, Pa. Інформації листовно. 101-03

ПОРЯДНИЙ 32-літний вдовець глядає доброї господині до домашньої обслуги і догляду двоїх дітий. Прийму і з одною дитиною. Прошу голоситись на адресу: IWAN LADO, Box 51, La Belle, Pa., Fayette Co. 02-04

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK
Уділяє дармо поради в всіх справах судових що дня від 4. до 8. години вечером, в неділі від 10. до 1. пополудни. 43—

ЕКСТРА! Конець прийшов для злодіїв і ошустів! Хто Вас обікрав або ошукав? Де твій муж або жінка? Прийдіть зі своїми клопотами до нашого офісу до одинокого українського детектива Михайла Ґеллес, капітана Резервової Поліції. Приймаємо справи по цілій Америці. Порада даром. Повне вдоволенне. Памятайте на адресу: MICHAEL GELLES, 299 Broadway, New York City — Telephone: Worth 3515. 100—

З ПРИЧИНИ виїзду до краю продам склеп гросерійний і делікатесен по дуже низькій ціні. Проситься голосити до: W. SHKROMYDA, 200 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 01-02

ЩОСЬ ДУЖЕ цікавого для кавалерів і вдівців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: ROYAL SALES CO., Station O, New York City. 25—

ПОКОНАЙТЕ СВОГО ВОРОҐА.

Ваш небезпечний ворог є тут в Америці, а ним є те, що Ви не почуваєтесь тут як у себе в дома. Не можете поняти дійсного життя Американця, бо не можете з ним порозумітися і розмовитися задля незнання анґлійської мови. Нашою легкою методою Ви навчитесь мови протягом 3 місяців через почту. Сотки учеників вивчились в нашій школі. Маємо богато вдячних писем. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 02-04

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St., New York City.

ДАРОМ

вишлемо кождому нову мапу України, хто пришле 5 адрес своїх знакомих і 10 цнт. на кошта пересилки. 98-109

THE STANDARD BANK,
59 Avenue B, New York, N. Y.

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі, хай зголоситься до: 43—

LAW OFFICE,
19 E. 7th Street, New York City.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

В ОКОЛИЦИ НЮЙОРСЬКОГО СТЕЙТУ, МІСТО РОМ, Н. Й.

Родимці! Хто має замір купити собі фарму в сій околици — РОМ, Н. Й., то прошу голоситись до мене, я покажу вам фарму яку собі зажадаєте, більшу чи меншу. Я тут маю кілька добрих фарм з худобою і з добрими будинками і з цілим засівом. Звертаю Вашу увагу головно на те, що хто посідає бодай $2500, то може купити собі добру господарку і бути своїм босом на здоровім поли. Я кождому поможу і покажу де найліпші фарми, а стережіться таких людий, що сидять по стаціях і файно говорять і котрі не оголошуються в часописях. Тому стережіться подібних аґентів.

Купуйте фарми від властителя:

1) 60 АКРІВ землі з засівом, 7 корів, 2 коні, машини і т. и., на сій фармі є дріб, сад і добрі будинки. **Ціна $4500, вплати $2500.**

2) 100 АКРІВ землі, засіяної, 11 корів, 2 коні, машинерія, стадо курий і безрог, будинки першої кляси. Сад овочевий. 101-04 **Ціна $7000, вплати $3500.**

3) 125 АКРІВ дуже доброї землі з засівом, що тільки є на фармі, 14 корів, 2 коні, безроги, кури, машини, будинки нові і сад овочевий. **Ціна $7500, вплати $2500.**

Маю богато подібних добрих фарм і також домів до продання. Тут доми є тані. Прошу голоситись на мою адресу по інформації або впрост до мене приїхати.

ІВАН ЛАВРУК,
306 S. MADISON STREET, ROME, N. Y.
Телефон: 1377.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НЕДУГИ МУЩИН

Я є єдиноким спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий уже своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

11. поверх, фронт.

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятниці від 9. рано до 8 веч. В неділі від 10. до 2.

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись з MIDY

Уникайте підробів.

ЕКСТРА!

ПОЗІР БІЗНЕСМЕНИ!

На пролаж великий генеральний штор з фармою 35 акрів, прекрасне місце, добрий бізнес помежи українськими фармерами, добре для двох спільників. В тім шторі спродається всілякого рода товар, як: гросерія, дрип, черевики, зелізні знаряди і загалом все. Фарма є обсаджена і засіяна; є худоба, коні і знаряди рільничі. Готівки згори потреба $7000. 96вс05

Голоситись скоро до:

А. ФИЛИПЧАК,

DURHAMVILLE, ONEIDA, N. Y.

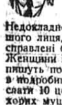

КРАСА ВРОДА МОЛОДІСТЬ!

Се є правда, що Ви можете виглядати о 20 літ молодші як Ви дійсно, є.

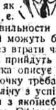

Недокладности і неправильности Вашого лиця, носа і уший можуть бути справлені без болю і без втрати часу. Женщини і мущини най прийдуть або пишуть по книжочку, яка описує все в подробицях. На книжочку треба післати 10 центів. Також лічу з успіхом хорих мущин і женщин з якоїнебудь недуги. 25-літна практика. Офісові години: від 9-ої рано до 7-ої вечер кождого дня; в неділі до 4-ої пополудни. Адреса: Dr. G. BUKKI, 407 East 58th Street, New York, N. Y. 34п7

ВАЖНЕ

Розширилисьмо і перенеслисьмо наше головне БЮРО. ЗАТРУДНЯЄМО лище досвідчених і реґістрованих Адвокатів Патентових і фахових робітників. Тепер можемо акуратнійше і скоточнійше перепроваджувати справи Патентові подвійного числа клієнтів ніж до тепер. Пишіть вперед до досвідченої старої фірми: 60вс—

AMERICAN EUROPEAN PATENT COMPANY, Dept. Sw.,

1400 Broadway. New York City

САЛЬВА

Масть на рани, яка вилічила много людий зі всякого рода ран.

Уживаючи сю масть на всякі гнилі рани осягнете скорий успіх.

Много фюдий, які вилічились сею мастию може посвідчити про спасенну її поміч. Лічить всякі рани застарілі, чираки і шкірні викиди. 96вс107

Ся масть придасться в кождій хаті.

ЦІНА МАСТИ: МАЛИЙ СЛІЙ 75 ЦНТ., БІЛЬШИЙ $1.50.

Прошу адресувати:

GEORGE SAGAN,

BOX 13, YORKLIN, DEL.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

СЛАВНИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

поручає всім терплячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д.

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнтів, спеціяльно ще на пропуклину, при помочи спеціялістів з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане оцінку і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG

304 — 2nd Avenue,

(між 17. а 18. улицею)

NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 8-мої рано до 8-мої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant

НОВИНКИ.

Політичні договори.

Департамент закордонних справ оповіщає, що американська амбасада в Парижі одержала повідомлення про підписанне слідуючих трактатів: Дня 10. серпня підписано антантою трактат турецький; означено границі між Польщею і Чехословакією; Румунією і Чехословакією; Румунією і Югославією, а також означено румунську границю на Буковині і підписано аліянтами, Польщею, Румунією і Чехословакією.

Будова домів у Ню Йорку.

Статистика показує, що в Ню Йорку будовано 28.000 домів для мешканнь майже кождого року. Крім сего будовано ще й готелі та меньші доми. З великим напливом людий до Ню Йорку справа помешкань починає бути чимраз більше загрожена. Власти старалися агітувати за будованнем апартаментів, але „Ню Йорк Таймс" доносить, що помимо агітації побудовано дуже мало. В липни сего року внесено просьбу на дозвіл будови одного апартаменту і пять театрів.

Жнива в Америці.

В ґазеті „Торговельний Огляд", що видається національним банком в Шікаґо, є напечатана стаття про жнива в Америці, в котрій говориться, що в Злучених Державах сего року можна сподіватися лучших жнив ніж попередних років.

Цукор і ґаз.

„Філаделфія Поблік Леджер" з дня 12. липня напечатала статтю п. з. „Вибір ґазу з цукру", в котрій говориться, що один хемік на Ґавайських островах винайшов спосіб вироблювання ґазу з цукру. Він каже, що такий ґаз буде можна уживати для моторів і він має бути сильнійший, ніж ґазоліна.

Паперовий промисл у Фінляндії.

Нині, коли Америка переживає велику паперову крізу, паперова індустрія Фінляндії є в процесі такого розвитку, що се здивувало робітників Американського Червоного Хреста в тім краю. Помимо того, що паперова індустрія в прибалтійських краях здеморалізована до неможливих границь, а експорт був неможливий майже через 8 місяців в 1919 р., Фінляндія зуміла продати за границю 46.000 метричних тон білого газетного паперу. Майже весь папір продано великим англійським видавництвам. Обчислюють, що в 1919 році фінляндські паперові заводи випродукували 200.451 метричних тон газетного паперу.

Діяльність Американського Червоного Хреста.

В чартері, данім Американському Червоному Хрестови конґресом Злучених Держав, є сказано, що в часах спокою він може провадити ратункову акцію як національну так інтернаціональну там, де її буде потрібно. При Червонім Хресті уведено в життє спеціяльний департамент негайної помочі в нещасливих випадках. В протягу 39 літ, себто від часу основання Американського Червоного Хреста, департамент негайної помочі в нещасливих випадках помагав людям в 250 случаях. Загальна сума, яку видано Американським Червоним Хрестом на допомогу, виносила 13,000.000 долярів. В найбільше нещасливих випадках підчас землетрясення в Чарлстоні, підчас вірменської масакри і підчас великої зливи в стейті Огайо 1913 року Американський Червоний Хрест дав першу велику поміч потерпівшому населенню. В часі великої експльозії в Ґаліфаксі (Канада) ратунковий відділ Американського Червоного Хреста опікувався бездомними і раненими мешканцями згаданого міста.

Велику ролю відіграв департамент негайної помочи в часі війни. Він дуже скоро зорганізувався і розпочав свою діяльність на незвичайно велику скалю. Його ратункову акцію обчислюють на 8,900.000 долярів.

Американський Червоний Хрест є на все приготований. Вразі якого нещастя, такого як огонь, злива, буря або землетрясенне, відділ наглої помочі Червоного Хреста зараз являється на місци нещасливого випадку і ратує та опікується потерпівшими людьми. До ратункового відділу звичайно приділені компетентні професіоналисти: лікарі, доглядачки і другі вишколені фаховці, котрі уміють старанно опікуватися людьми в нещасливих випадках. Як заходить потреба, то на місце нещасливого випадку ратунковий відділ негайно достарчає одіння, поживи, а навіть гроший. Се робиться вже близко 40 літ.

В другій половині 1919 р. і в першій половині 1920 р. в Злучених Державах було пересічно 4 нещасні випадки місячно. Ратунковий комітет Американського Червоного Хреста брав в них активну участь, даючи поміч 150 комітетам, розкиненим на території 27 стейтів. Найбільшим нещасливим випадком була повінь у Корпус Крісті (Тексас). Крім сего ще були страшні зливи в стейтах: Місісіпі, Луїзіяна, Алабама, Джорджія, Огайо, Індіяна й Іліной. Крім нещасливих випадків в Америці були ще такі в чужих краях.

В часах сих випадків зістало убитих 350 осіб; 1.500 тяжко ранено, а 13.000 осталися без даху над головою. Більше ніж 30.000 родин осталися залежними, а загальну шкоду обчислюють на 100,000.000 долярів.

Поміч, дану Американським Червоним Хрестом нещасному населенню, обчислюється на більше ніж 1,000.000 долярів. В сій ратунковій акції брало участь 120 відділів Американського Червоного Хреста.

Крім помочі нещасному населенню в Злучених Державах Американський Червоний Хрест видавав міліони на поміч і ратунок голодуючому населенню в чужих краях.

З такої праці повинен бути гордий кождий член Американського Червоного Хреста."

Продукція обуви в Канаді.

Американський конзуль доносить з Кінґстону до бюра домашної і заграничної торговлі, що в Канаді тепер істнує 160 фабрик обуви, котрих капітал виносить 35,000.000 долярів. Фабриканти виплачують робітникам 10,000.000 долярів річної платні. Загальний річний дохід сих фабрик обчислюється на 50,000.000 долярів.

Приготовляються до нового сталевого страйку.

Виконуючий комітет Американської Федерації Праці рішив приготовити робітників в сталевій індустрії до нового страйку слідуючої весни, якби до того часу сталеві корпорації не змінили свого становища супроти зорганізованого робітництва. Рішено зорганізувати спеціяльний комітет, який занявся би організованнем робітників в стальовнях і відливарнях. Попередні діячі і провідники у сталевім страйку, Джан Фіцпатрік і Віліям Фостер, не будуть членами того комітету.

Град знищив збіже.

Дня 3. серпня б. р. провінцію Манітобу навістила велика буря з градом, якої жертвою впали великі простори дозріваючого збіжа в її північній части. Доносять прим., що в Етельберт і Ґарланд град цілковито знищив усе збіже і городовину. В многих домах град повибивав вікна. Такусаму судьбу стрінуло збіже в Портеж ля Прери.

В околици Роблін не було зовсім дощу.

У Вінніпеґу через одну годину (від 2-гої до 3-тої з полудня) ляло мов з цебра. Граду впало дуже мало. Води на улицях було так богато, що доперва геть по зливі стікла в канали.

Сейчас по сій зливі міські трамваї стояли одну годину нечинними. З причини перервання електричного току в цілім місті не було світла. Около 5-тої вечером світла знов не стало в місті і без него населенне було аж до 11-тої години в ночи.

Брак електричного світла не повстав з причини зливи, але тому, що електровня, 78 миль від Вінніпеґу, зістала частинно знищена огнем день передтим.

З Саскачевану й Альберти доносять, що там також град цілковито знищив збіже.

Зїзд углекопів за націоналізацією копалень.

Міжнародний зїзд углекопів в Женеві (Швайцарія) приняв одноголосно резолюцію, якою домагається націоналізації копальняної індустрії.

РОБОТА ДЛЯ СЛАБОВИТИХ.

Звертаєся увагу на оголошенне компанії в Granville, N. Y., яка потребує 50 людий до роботи в кворах. Се важне особливо для тих, котрим не служить фабрична робота і мусять квітувати через порохи і горячо. Для таких людий се якраз плейс. Робота цілий день на дворі, воздух свіжий ґірський, вода жерельна. Тут роблять люди яких лікарі засудили на смерть, а тут цілком поприходили до себе і нині сильні і кріпкі працюють на численну родину. Хто би хотів близших відомостий, нехай звернеся на адресу: GR. CATH. RECTORY, Box 682, Granville, N. Y. (Огол.)02

ВІДОЗВА.

Наша горяча просьба в справі Сиротинця.

У тяжких наших часах ми всегда звертаємося по Господі Бозі до нашого Народа і Впр. Душпастирів, наших оо. Духовних. Такий час зближається як раз і тепер. Се початок року шкільного. Дітвора, наші бідні сироти, яких в часі вакацій ми вислали на фарми, аби відпочали по цілорічній шкільній праці, сими днями вернуть до Філаделфії.

Нас чекають величезні видатки. Дітвору треба приодіти, постіль поправити або нову дати, накормити, шкільні книжки купити, в зимі огріти і теплу одіж справити.

Не потребуємо чейже і згадувати кілько то коштує 120 дітий утримати, а що тепер при такій страшній дорожнечі. Просимо лишень перенестися в наше положенне і роздумати. Правда деякі родини нам помагають в формі малої оплати, але се радше є жертвою, далекою до більшої помочи.

Тому звертаємося до Вас Впр. оо. Духовні і до Тебе, дорогий наш Народе, і просимо поможіть нам Христа ради утримати Сиротинець своїми жертвами, які будуть поміщені кождого місяця в мiсіонари, а Христос Вам стократно нагородить.

Жертви просимо ласкаво слати до:

ST. BASILS ORPHANAGE,

832 North 7th St., Philadelphia, Pa.

В повній надії, що Впр. оо. Духовні і цілий Нарід не відмовить нашій гуманій і загальній справі, а покірній і горячій просьбі вже наперед щиро дякуємо і прирікаємо як до тепер, так і на будуче всі Сестри і Сироти молитися за своїх Добродіїв.

За Заряд Сиротинця

101-02 **СС. Василіянки.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших покликів).

DETROIT, MICH.

В неділю, дня 29. серпня 1920 р. відограється гарне представлене в парохіяльній галі при Кліперт Евеню **УБІЙНИКИ,** мельодрама в 5-ти діях, М. Мельника. Річ діється на Поділю в Галичині. Дірігент А. Стисловський. Вступ звичайний. Початок о год. 7.30 вечером. Проситься до численної участи. — КОМІТЕТ. 02-03

ДО УКРАЇНСЬКИХ РОДИЧІВ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Заряд української школи при Українськім Народнім Домі в Джерзи Сіти (363-7 Ст. Полс евеню) подає отсим до загального відома, що вписи української дітвори до згаданої школи відбудуться в днях 29, 30. і 31. серпня б. р., від години 6-тої до 7-мої вечер. Українці, котрі мають намір посилати свої діти до своєї рідної школи, мають в означенім висше часі привести сі діти до шкільної салі (в У. Н. Домі, 367 Ст. Полс Аве.) і там їх записати. 102-04

Важне ДАЄМО ПАШПОРТИ З УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛЬОМАТИЧНОЇ МІСІЇ В ВАШІНҐТОНІ. Важне

НЕ ПЕРЕПЛАЧУЙТЕ!

Що повинен знати кождий, що вибирає український пашпорт?

1. Що пашпорти видавані Українською Місією коштують лиш три доляри, з малою доплатою за підписи нотаріяльні і пересилку.

2. Пашпорти важні на кілька місяців.

Наші люди ідучи домів чекали на пашпорти по два-три місяці. Щоби се оминути, ми постараємося о правні пашпорти в трох днях. Пишіть до нас по аплікації а ми вишлемо Вам пашпорт в три дни від отримання аплікації. Не чекайте до послідного дня, але майте пашпорт готовий, а маючи пашпорт виїдете коли Вам подобається, без задержання в Ню Йорку. — Памятайте, що ми доси обслужили задоволяючо понад 5.000 Українців. Звертайтесь листовно або особисто до головної канцелярії: 102—

UKRAINIAN EXPORT COMPANY, Inc.,

313 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ФІЛІЯ: 684 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

ФІЛІЯ: 24 VAN BUREN ST., PASSAIC, N. J.

РОДИМЦІ!

ХТО БАЖАЄ ВІДІХАТИ ДО КРАЮ, АБО СПРОВАДИТИ КОГО ДО АМЕРИКИ

— ЧЕРЕЗ —

АНТВЕРПЕН ГАМБУРГ РОТЕРДАМ ТРИЄСТ

ИНШІ ПОРТИ, НЕХАЙ УДАЄ СЯ ОСОБИСТО, АБО ЛИСТОВНО З ЗАМОВЛЕНЄМ ШІФКАРТИ ДО ЗВІСНОЇ КОЖДОМУ І ТАК ДОВГІ ЛІТА ІСТНУЮЧОЇ АҐЕНЦІЇ, ГРИГОРИЯ КУНАШЕВСЬКОГО, ПРЕДСТАВИТЕЛЯ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ

ВИПОВНЯЄМО АПЛІКАЦІЇ НА СПРОВАДЖЕННЄ З КРАЮ, ЯК ТАКОЖ І НА ПАШПОРТИ ВІДІЗДЖАЮЧИМ ДО КРАЮ.

ДЛЯ ТИХ ОДНАК, ЩО МЕШКАЮТЬ ПОЗА НЮ ЙОРКОМ, ВИСИЛАЄМО ВСЯКІ ПОРАДИ В ТІЙ СПРАВІ ЛИСТОВНО.

ШІФКАРТИ З КРАЮ

ДЛЯ ОСІБ, КОТРИХ БАЖАЄТЕ СПРОВАДИТИ ДО АМЕРИКИ, МОЖЕТЕ ТАКОЖ КУПИТИ В НАШІМ БЮРІ, ЧЕРЕЗ АНТВЕРПЕН, ГАМБУРГ, РОТЕРДАМ І ТРИЄСТ ЗАЗНАЧУЮЧИ ПРИ ТІМ, ЩО МОЖУ ДАТИ ВЕЛИКУ ПОМІЧ ПРИЇЗДЖАЮЧИМ ПРИ ВИСІДАНЮ В НЮ ЙОРКУ.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СЬВІТА ПІСЛЯ НАЙНИЗШОГО КУРСУ.

УВАГА!

ЄСЛИ ХОЧЕТЕ ЯК НАЙСКОРШЕ ВІДІХАТИ ДО КРАЮ, ТО ПРИХОДІТЬ ДО НАС А СПОВНИМО ВАШІ БАЖАНЯ. МИ ЗАОПІКУЄМ СЯ ВАМИ І ВАШИМ БАГАЖОМ ПОЧАВШИ ВІД СТРІЧІ НА СТАЦІЇ КОЛІЙОВІЙ, АЖ ДО ВІДПЛИВУ КОРАБЛЯ. КОЖДИЙ ХТО СКОРО ВІДІХАВ, АБО ПРИЇХАВ З КРАЮ, ТО ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ АҐЕНЦІЮ Г. КУНАШЕВСЬКОГО.

G. KUNASHEVSKY, 179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 EAST 17TH STREET,

NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 1493.

ЧИ ВИ ХОТІЛИБИ ДІСТАТИ ДОБРУ РОБОТУ В ДОБРІЙ МІСЦЕВОСТИ?

Дайте нам скору відповідь.

Ми потребуємо 50 мущин сейчас до робіт в копальнях лупкових. Не треба ніякої вправи. Добрий ґірський воздух. Добре місце для життя з родиною. Здорова місцевість. Відповідне для тих, що не хотять працювати в фабриках. Є тут значна українська кольонія і українська церков.

Пишіть до: 93-103

GRANVILLE COMMUNITY ASSOCIATION,

Granville, N. Y.

ХОЧЕТЕ їхати до старого краю?

ХОЧЕТЕ спровадити родину з краю?

ХОЧЕТЕ вислати рідні грошеву поміч?

ХОЧЕТЕ перевести яку правну справу в старому краю? 80—

То приходіть або пишіть до

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА В НЮ ЙОРКУ.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,

80 East Seventh Street,

New York City.

(Adv.)

ДОБРА ВІСТЬ ДЛЯ НЕДУЖИХ

Я переніс свої офіси до власного будинку від **120 EAST 29TH ST.** (близько Лексінґтон Евеню). Попит за моєю лікарською услугою став так великий, що мій льокаль оказався рішучо за малий для обслуги сильно зростаючої моєї клієнтелі. Коли Ви терпите на ослаблене нервів, бите серця, ослаблення легких, прикру утому, завороти, болі голови з манченнєм, ослаблене членів тіла, гниві рани, чиряки, катар, болі горла, болі жолудка і прищі? Сі недуги як і много инших є часто першими призиками неблизжаючоїся утрати здоровля і сили. Віддайтесь лічению в початках доброму лікареви.

Важні успіхи.

Лічене електрикою і праве застрікуваня в кров серумом, вакциною і бактеріною, які я уживаю, запевнює добрі успіхи. Порадьтеся мене тепер. Не відкладайте на другий день.

Недужі мущини і женщини.

Не терпіть. Не зневіряйтесь. Прийдіть до мене ще нині і зверніть на дорогу до здоровля і щастя. В многих случаях всяка недуга погіршуєсь, коли її недається сейчас лікарську поміч. Віддайтесь мені в опіку. Скористайте з мого довгого досьвіду в лічению хронічних, нервових, шкірних і кровних клопотів. Факти про те, що я поміг тисячам людий повинні Вас упевнити, що і Вам поможу. Запрошуєсь Вас відвідати мене.

Я ЛІЧУ свіжі і хронічні долягливости, як прим. кровні, шкірні і нервові клопоти, недуги жолудкові, кишок і печінки, також ревматизм, болі в крижах і ВЯЗАХ, болі голови, запір, завороти, прищі і катар голови, носа і горла.

НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ, АЛЕ НАВІДАЙТЕСЬ СЕЙЧАС.

МОЯ ЛЯБОРАТОРІЯ є добре засоблена у великий ряд ЛІКІВ для всіх недуг, які я лічу, і коли даю недужому лік, то знаю добре, що він дістане і маю певність про чистоту і силу тих ліків.

УЛАДЖЕННЄ ОФІСУ містить найновійші ЕЛЕКТРИЧНІ, ХІРУРГІЧНІ І МЕХАНІЧНІ АПАРАТИ і я маючи повну опитність про їх застосоване можу їх уживати з великим успіхом для недужих.

DR. LEWIS 120 EAST 29th STREET,

Близько Лексінґтон Евню.

NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТИ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. Уживаємо найліпших способів лічення в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лічить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжкі скоро лічить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Ні один доляр не заплатите, аж Ви зістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівтірки і суботи від 10. до 8. В неділі від 10. до 1.

HEIDELBERG TREATMENT, 1068 Lexington Ave., NEW YORK

(Близько 75-тої улиці).

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Знайте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновійші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Записуйтесь до нашої школи. — I. Stepanoff, Інструктор і механік.

Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоґ

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

НЕДУЖІ МУЩИНИ і ЖЕНЩИНИ

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮНЕБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, І НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКУ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Ї МОЖНА НАЙТИ.

І ВЕРТАЙТЕ ПРАВОЮ ДОРОГОЮ ДО ДОБРОГО ЗДОРОВЛЯ.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладженє. Все тут як найліпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне застосоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпіннях і чуєтесь зневірені, то зглосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при примінению найновійших метод у лічению.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-ої попол., а вечерами від 6. до 8-мої. В неділі від 10. рано до 2. попол.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ 96—

на ослаблене нервів, болі в крижах втрату памяти, битє серця, слабість нирок, задумчивість, пригнобленє, болі голови, дрощі, привиди, ослаблене членів тіла; боляки, скірні викиду катар, пече Вас горло, болі жолудка і в крижах, болі горла, горячку, запір, ревматичні болі, прищі? Сі як і другі недуги є першою пропвою, яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Ми уживаємо на кров славний сьвітовий лік проф. Ерліха 606-914.

Я лічу мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, я поможу Вам в скорім часі. Я лічу саму причину недуги а її симптоми уступають скоро. Баданє безплатне, коли недужий віддасть ся лічению. Порада зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволіканє є небезпечне.

DR. COLHOUER, 717 LIBERTY AVENUE, PITTSBURGH, PA.

УКРАЇНСЬКЕ БАНКОВЕ БЮРО в НЮАРК, Н. ДЖ.

— СЕ Є ПЕРШЕ І ОДИНОКЕ —

УКРАЇНСЬКЕ БАНКОВЕ БЮРО В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ ПО ДНЕВНІМ КУРСІ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СЬВІТА З ПОВНОЮ ПОРУКОЮ.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ НА ВСІ КОРАБЕЛЬНІ ЛІНІЇ.

Виробляємо ПАШПОРТИ до краю в кількох днях і СПРОВАДЖУЄМО родини з краю. 78—

Виробляємо і затверджуємо повновласти, контракти і всякого рода инші судові, американські і краєві документи. Полагоджуємо спадкові справи за посередництвом заприсяжених українських адвокатів в краю. — Всіляких порад на жаданнє уділяємо безплатно, особисто і листовно. — Родимці: Коли бажаєте собі бути точно, скоро і совістно обслуженими, то удавайтеся або пишіть до нашого бюра. На кожду кореспонденцію радо і скоро відповідаємо.

UKRAINIAN BANKING BUREAU

EMIL GERMANUS

Банкир, Мировий Судія і Нотар Публичний

М. ШУСТАКЕВИЧ, Менаджер Українського Бюра.

185 Springfield Ave., corner Mercer St., Newark, N. J.

Маємо філію при: 206 Ferry Street, Newark, N. J.

ЧИ ВИ Є ХОРІ? ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лікар не міг Вас вилічити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПРИВЕРНУ ВАС НАЗАД ДО ЗДОРОВЛЯ. Віддаль або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково обслужені. Я є найбільший в Пітсбурщині спеціяліст і лічу мущин вже від богатьох літ. Маю найліпше заосмотрене бюро, влучаючи X-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через зеркало. Власний департамент дроґерії, де є тутешні і імпортовані лікарства. НЕ НАДУМУЙТЕСЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас зробити. 94—

Посідаю спеціяльні ліки на хоробу крови і лічу слабости в протягу кількох днів. Я вилічив тисячі випадків слабости мущин, хороби скірні, ревматизм, хороби жолудка і утроби, сверблячка, гемороїди і всі хронічні слабости. ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

EUROPEAN MEDICAL OFFICE, 311 SMITHFIELD STREET, PITTSBURGH, PA.

НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошенне і принесіть зі собою.